

וטהר לבנו – אחרי מות

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן.

ולכאורה לפי פירוש זה, מיתת בני אהרן גרם קטרוג על עם ישראל, ואיך זה יתכן??? הרי שמושה רבינו אמר שבמיתתם היה קידוש ה' - **"ואקדש בהם"** ולא קטרוג ח"ו??? ובכלל לא מובן טענת המלאכים, שהרי קריעת ים סוף כבר מלפני כשנה, וגם כבר מתו בני אהרן, אז מה התועלת בדבריהם??? ולא יתכן שחש ושלוש יש תרעומת למלאכים כלפי הבורא, גם כשיש צער על מיתת צדיקים???

ולכן נראה שטרם בורא עולם לענות לטענת המלאכים, שבני אהרן מתו **"בקרבתם לפני ה'"** ולא בגלל חטא העגל, כי חטא העגל התכפר לאהרן בקורבנות שהקריב או לפני כן בתפילתו של משה, וגם כפי שיתבאר **ונתבאר בפרשת שמיני** אהרן אכן לא חטא אלא הפגם היה כי יצא ממנו תוצאה של חטא, ולכן זה בכלל לא דומה לבני ישראל שחטאו בעבודה זרה.

ובני אהרן שמתו **(ביארתי באריכות בפרשת שמיני)**, כי הקטירו באש זרה בלי רשות, והיה זה רק אחרי שאהרן התבייש שהמתין לאש שתבוא משמים ועדיין לא באה, והם בעזות של קדושה שחשו על כבוד אביהם והקטירו קטורת כי ידעו שכוחה גדול מאוד, וכך חשבו לזרז את האש תמיד שבאה מהשמים, ולכן נשרפו בקדושה באותו אש קדש מושלמת שמושה ואהרן וכל עם ישראל חיכו לה, כי כוונתם הייתה לטובה רק שגו בדרכם, וזה עשה גם קידוש השם עצום שבורא עולם לא מוותר אפילו לצדיקים גמורים שכוונתם לשם שמים, אבל דרכם הייתה מוטעית.

וזה גם הוכיח שאהרן לא חטא ממש, כי לאהרן לא הייתה שום כוונה לעשות עגל, אדרבא כוונתו הייתה לעכב ורק התוצאה הייתה נוראה שיצא עגל, ואהרן לא נשרף כי דרכו הייתה טובה למרות התוצאה, ורק שני בניו שפעלו בדרך לא נכונה נשרפו, לא דווקא למען העונש, אלא למען התוצאה שזה עשה קידוש השם והוסיף יראת שמים, וזה השלים לתקן את התוצאה הנוראה של ע"ז שיצא מאהרן בלי כוונה חלילה.

אחרי מות – המשך

ולפי זה וגם לפי האמור קודם, אפשר להבין את טענת המלאכים כשמתו בני אהרן לפני הקב"ה למה קרעת את הים לפני ישראל? שהם המלאכים בוודאי ידעו את התשובה שאהרן לא חטא, רק הם רצו שריבונו של עולם יוכיח זאת לתועלת עם ישראל.

ואכן בגלל טענתם שיש צורך בהוכחה, הקב"ה נתן לעם ישראל במתנה את יום הכיפורים, בטענה שלא יבוא בכל עת אל הקודש בלי רשות כדרך שעשו בניו ומתו, אלא רק ביום המיוחד יום כיפור יום קדוש ונורא שבו יש רשות לכהן גדול להיכנס ולכפר על עם ישראל.

ולכן יש עניין ביום כיפור לבכות על שני בני אהרן, וכמו שכתוב בפסוק **"וכל ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'"** כי בזכותם - בזכות מותם קיבלנו במתנה את יום הכיפורים, ואכן ביום שכתבתי זאת לפני ערבית פתחתי שפת אמת ובדיק ראיתי שכתב כדברי וברוך שכיוונתי, והוסיף שעל כן התקנא בהם משה ואמר שהם גדולים ממנו כי בזכותם זכינו ביום הקדוש **"יום כיפור"**.

ונלמד מזה, כמה אוהב אותנו בורא עולם, ומנצל כל בכל מקרה ומצב את כל האפשרויות וההשלכות לטובת עם ישראל, שעם ישראל יקבל את התועלת המקסימלית מכל דבר שפעל, וגם אנחנו נלך בעקבות הבורא ונחשב דרכינו וננצל את כל הטוב שאפשר להוציא מאתנו, ולא נסתפק במועט, אלא מכל הכיוונים נעשה רק טוב, ושכל ההשלכות של מעשינו יהיו רק לטובה ולא להיפך חלילה, בהצלחה אמן ואמן.

כתב רש"י, שמוזכר כאן שוב מיתת בני אהרן, כדי להזהיר את אהרן שלא יבא בכל עת אל הקודש, כדי שלא ימות כדרך שמתו בניו.

ולכאורה זה סותר את הגמרא **זבחים קטו'** שאמר לו משה לאהרן: אמר לי הקדוש ברוך הוא, **"ונקדש בכבודי"** שעתיד הבית להתקדש במכובדים, וסבור הייתי שיתקדש הבית או בי או בך, אבל עכשיו שמתו בניך מוכח לי שהם יותר מכובדים מאתנו ולכן דווקא מתו בניך, **ואילו כאן נאמר** לאהרן טעם הדבר שמתו בניו כי **נכנסו אל הקודש באיסור?** **ואל תאמר** שבשעת שמתו בני אהרן משה רבינו היה חייב לנחם את אהרן ולכן אמר לו סיבת של **"ונקדש בכבודי"**, אבל הסבר האמתי הוא שמתו כעונש כמו שכתוב כאן, והסבר זה ניתן לאהרן רק לאחר תקופה כאשר כבר נרגע מהאבל, תירוץ זה אינו נכון, שהרי גם פרשה זו של **אחרי מות** נאמרה באותו יום של פטירת בני אהרן? ובדוחק אפשר לתרץ שיש הבדל שעות.

ונראה לתרץ על פי המדרש, **"כשמתו בני אהרן אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה למה קרעת את הים לפני ישראל"**, וכתוב **במדרש יונתן** הסבר מדהים לכך, שהרי רש"י כתב גם שבני אהרן מתו בגלל חטא אהרן שעשה את העגל, ולכאורה הרי אהרן יכול היה לתרץ שהיה אנוס כי שחטו את חור בפניו, אלא שבעבודה זרה אנוס לא נחשב לתירוץ ולכן נחשב התוצאה לאהרן כחטא, כמו שכתוב **"גם באהרן התאנף ה' להמיתו"**.

ובמדרש מדרש תהלים א' כ' טו' ה', **זוהר תרומה קע'**, ילקוט ראובני בשלח סי' פב' פט' כתוב שבשעת קריעת ים סוף טענו מלאכי השרת לפני הקב"ה הרי הללו המצרים עובדי עבודה זרה וגם הללו היהודים עובדי ע"ז, ולמה היהודים ניצולים?? **ענה** להם הקב"ה היהודים אנוסים היו.

טוען **"המדרש יונתן"** שבשעה שמתו נדב ואביהו בגלל חטא אהרן בעגל, הרי זה מוכיח שאנוס לא מועיל לפטור מעונש על עבודה זרה, ולכן שאלו המלאכים שוב, ולמה קרעת הים לישראל???

ובדרך דומה, ממה שכתוב **"אחרי מות"** זה עצמו מבהיר שמתו על זלזול בקודש ולא בגלל חטא העגל, שכתוב בגמרא גיטין ס' אמר רב לוי, שמונה פרשיות נאמרו ביום שהוקם בו המשכן, פרשת כהנים ופרשת אחרי מות, והקשו בתוספות שיש דעה שכל מקום שכתוב **"אחרי"** זה קרוב לאותו זמן, ואילו **"אחרי"** זה אחרי תקופה ארוכה, והרי כאן כתיב **"אחרי"** וזה היה באותו יום??

ותירץ ה"אמרי שפר", שבמתן תורה שהיה כמעט שנה לפני יום הקמת המשכן, כתוב **"ויראו את אלקי ישראל"**, וכתוב ברש"י שהסתכלו והציצו והתחייבו מיתה, אלא שלא רצה הקב"ה לערבב שמחת התורה, והמתין לנדב ואביהו עד יום חנוכת המשכן, (והארכתי בפרשת שמיני לבאר מדוע הייתה המתנה עד ליום הקמת המשכן).

לכן כתוב **"אחרי"** כי כבר מאז התחייבו מיתה, ואכן זה מוכיח מפורש שהעונש מיתה שלהם לא קשור לחטא העגל, כי במתן תורה התחייבו מיתה וזה היה לפני חטא העגל.

וטהר לבנו – אחרי מות

למה קרעת את היס לפני ישראל – המשך

עדיין לא ירדה מהשמים, ולכן גם הם פעלו באופן דומה ובלי חשבונות.

זזה טענת המלאכים אם הם מתו סימן שזה לא פעולה נכונה וחיונית, אם כן מדוע אצל נחשון מה שפעל בלי חשבונות זה היה חיובי וגרם לנס קריעת ים סוף, וכי מה נשתנה זה מזה?!

ועל זה ענה הקב"ה שמיתתם הייתה להוכיח את כבוד אביהם שלא חטא בעגל, וכל רצונם היה לכבד את אביהם וכפי שהרחבנו בהרחבה קודם ובפרשת שמיני.

ולא יבוא בכל עת, בזאת יבא אהרן אל הקדש

ודגומא לרעיון זה, הנה 30 יום לפני פסח כבר מתכווננים לקדושת הפסח, וכשכבר הגיע פסח כבר למחרת מתחילים בהכנה לחג שבועות - מתן תורה על ידי מצוות ספירת העומר, **ולהבדיל** כמו שאנשים שמצפים לטיול הימים שלפני הטיול יש בו הרבה התרגשות והתלהבות, לפעמים יותר מהטיול עצמו, דבר שכמובן אי אפשר לאומרו על קדושה, **וכפי** שסיפרנו על הצדיק רבי שמשון פינקוס זצ"ל שכגודל מסירות הנפש שלו בבדיקת החמץ כך זכה לגודל האורות של הקדושה בליל סדר פסח ולדורות.

וייתכן ויש כאן עוד מסר שלמרות ולא כל הזמן הוא יצליח להגיע ולהיכנס לקדושה שהוא שואף אליה מיד באותו רגע שלבו חפץ, כמו שאהרן הכהן ידע שרק ביום אחד בלבד הוא יכול להיכנס ולא יותר, בכל זאת התורה הקדושה דורשת ממנו שהוא חייב בכל זאת לשאוף ולהתעלות כביכול **ולהכין את עצמו בכדי שמצדו הוא יוכל להגיע ל"יותר ימים" שבהם הוא כביכול מסוגל** ויכול להצליח ולהיכנס לקדוש הקודשים.

ולמרות שהוא יודע שזה לא יצליח, בכל את זה לא מיותר ולא לחינם, כי אז סוף סוף ביום היחיד הקדוש - ביום הכיפורים כאשר היום הנכון יגיע, אז כל ההכנות וכל ההכזבות וחוסר ההצלחה של כל השנה שהגיעו לו למרות כל השאיפות והעבודה הקשה, כל זה יתפרץ אצלו בפעם אחת לאש עצומה בגודלה, לקדושה עצומה ביותר שאין לתאר ולצייר אותה כלל, והדברים מוכחים ממש שזה עובד ממש כך.

כי הנה יש תקופות שהתפילות מגיעים לשיאים אנחנו אחוזים אש תבערה ומגיעים לדבקות עצומה בבוא עולם, ופתאום אחרי זה מגיע תקופה ולפעמים גם תקופה ארוכה ש"יבש חציר נבל ציץ", כמה שאנחנו מתאמצים ומשתוקקים לריתחא ולאש קודש בכל זאת בקושי מצליחים להתפלל בכוונה פשוטה בלי הסחת דעת, והלב ממאן להתנחם, למה?!! מה קרה לי?? אלוקים אל תרחק ממני, צמאה לך נפשי, השיבני ה' אליך, חדש ימינו כקדם.

אבל יהודי יקר, לא תמיד זה באשמתך, בורא עולם נתן לך טעימה כביכול כמו טעימה של יום אחד קדוש ואילו כל השנה אתה צריך לרצות להיכנס להגיע ליותר מיום אחד כביכול אבל אתה לא תגיע לידי זה כמו שאהרן לא הגיע ליותר מיום אחד בשנה, כי בורא עולם רוצה את השאיפה ואת ההכנה ונהנה משברון הלב שעל זה אתה בוכה ולא על אובדן כספי וגשמי, לב נדכה אלוקים לא תבזה, ורוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו, וכאמור ביום המיוחל שלהבת ענקית תבער בך עד לב השמים רק חזק ואמץ אמן ואמן.

לחוקת עולם לכפר אחת בשנה, ויעש כאשר צוה ה' את משה

הקודשים רק לפעם בשנה, ענה לו הקב"ה שלא כפי שאתה סבור, **אלא אהרן יכול להיכנס בכל זמן שירצה ולא רק פעם אחת** בשנה רק שיעשה כסדר הזה המפורט בפרשה.

ומוסיף האדמו"ר המהרי"ד מבעלזא זצ"ל, שלכן בכל מה שקשור לסדר ופירוט מה שנצרך לכניסה לקודש הקודשים כתוב שמו של אהרן כי גם אצל אהרן זה היה צורך והכרח, אבל בפסוק שכתוב **"לכפר אחת בשנה – ויעש כאשר צוה**

עוד הסבר בהבנת טענת המלאכים, על פי מה שהרחבת בשיעורי של פסח, **שהנה** נחשון שקפץ לים סוף זה היה כי בער בו ציווי ה' **"דבר אל בני ישראל – ויסעו"** ולכן קפץ לים בלי חשבונות כלל, **ובזכות** נחשון נקרע היס כפי שכתבה הגמרא **בסוטה לז'**, ואם כן פעולה כזו חיובית היא.

וחז"ל אומרים שרוב הבנים דומים לאחי האם, וא"כ נדב ואביהוא שהיו אחיינים של נחשון היו דומים בטבעם לנחשון, וגם הם כביכול קפצו לים בעזות דקדושה, כי בער בהם כבוד עם ישראל וכבוד אביהם אהרן שנכלם כי האש

הוסיף רש"י, שגם כשאהרן בא עם כל הקורבנות והבגדים כפי שמופיע בפרשתנו, בכל זאת לא בכל עת הוא יכול להיכנס לקודש הקודשים, אלא אך ורק ביום הכיפורים בלבד, אגב אולי רמוז כאן, שבזאת יבוא אהרן: **בזא = י, ת = תשרי, שבי' תשרי יבוא.**

ולכאורה משמע מהפסוק **שלא כל הזמן** הוא יכול לבוא, אבל במשמעות **"לא כל הזמן"** משמע שבחלק מהזמן הוא **כן** יכול, וגם כשכבר יכול לבוא זה בתנאים מסוימים, ואם כן קשה ותמוה איך בכל זאת נשאר רק יום אחד בשנה שרק אז הוא יכול להיכנס, הרי מהלשון משמע שלא כל הזמן ורק חלק, ואם זה רק יום אחד זה **אפילו לא חלק**, אלא **בעצם אסור בכלל להיכנס חוץ מיום** בודד אחד שרק בו מותר בצירוף תנאים???

ונראה, שהתורה חפצה בלשונה הקדושה לגלות לנו דרך בעבודת ה', שכל הזמן בן אדם צריך לזכור שמצד אחד **חייבים לשאוף להגיע ולהיכנס לקדושה, אבל חייבים גם לזכור שלא כל הזמן אדם נמצא ועומד בקדושה**, אלא חשוב מאוד שרוב הזמן נהיה **בדרך ובעלייה לבוא לקדושה** - לשאוף ולהתקדם ולהתכוון לקדושה, ושוב אחרי שכבר הגעת לקדושה עליך שוב להיכנס למסלול חדש להגיע לקדושה הנוספת, **"כי ההכנות לקדושה חשובה היא ביותר"**, וככה תחיה כל החיים, וגם אהרן הכהן צריך לנהוג כן, כפי שיתבאר בסמוך.

כי הנה יש תקופות שהתפילות מגיעים לשיאים אנחנו אחוזים אש תבערה ומגיעים לדבקות עצומה בבוא עולם, ופתאום אחרי זה מגיע תקופה ולפעמים גם תקופה ארוכה ש"יבש חציר נבל ציץ", כמה שאנחנו מתאמצים ומשתוקקים לריתחא ולאש קודש בכל זאת בקושי מצליחים להתפלל בכוונה פשוטה בלי הסחת דעת, והלב ממאן להתנחם, למה?!! מה קרה לי?? אלוקים אל תרחק ממני, צמאה לך נפשי, השיבני ה' אליך, חדש ימינו כקדם.

אבל יהודי יקר, לא תמיד זה באשמתך, בורא עולם נתן לך טעימה כביכול כמו טעימה של יום אחד קדוש ואילו כל השנה אתה צריך לרצות להיכנס להגיע ליותר מיום אחד כביכול אבל אתה לא תגיע לידי זה כמו שאהרן לא הגיע ליותר מיום אחד בשנה, כי בורא עולם רוצה את השאיפה ואת ההכנה ונהנה משברון הלב שעל זה אתה בוכה ולא על אובדן כספי וגשמי, לב נדכה אלוקים לא תבזה, ורוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו, וכאמור ביום המיוחל שלהבת ענקית תבער בך עד לב השמים רק חזק ואמץ אמן ואמן.

האדמו"ר הקדוש רבי יששכר דב מבעלזא זצ"ל, הקשה למה בכל הפרשה כתוב שמו של אהרן **"בזאת יבוא אהרן"**, ונתן אהרן, **"והקריב אהרן"**, ואילו כאן בסיום הנושא כתוב **"ויעש כאשר צוה"** ולא כתוב שמו של אהרן, למה אכן לא כתוב **"ויעש אהרן"!!**

ותירץ על פי הגאון מווילנא שביאר את דברי המדרש ויקרא רבא **נא'** שמשם הצטער שמא נדחף אהרן מלהיכנס לקודש

וטהר לבנו – אחרי מות

בכדי לקבע בתודעת כל הכוהנים הגדולים לדורותיהם, שרק פעם אחת בשנה אפשר להיכנס ולא יותר.

ולכן למרות שהפסוק **"ויעש"** מדבר על אהרן הכהן, בכל זאת לא נזכר שמו, כי כל מה שאהרן הקפיד כמו שכתוב בפסוק זה להיכנס רק **"אחת בשנה"** זה לא היה בגללו ועברו שהרי **לו מותר כל הזמן בהכנה ראויה**, אלא עבור כוהנים גדולים אחרים, שכלפיהם זה דין שמחייב שרק **"אחת בשנה"**, ועל כן כאן לא נכתב שמו של אהרן.

וזה אכן שבח לאהרן, שלמרות שהיה מותר לו יותר, הוא הקפיד רק על **"אחת בשנה"** עבור הדורות הבאים, ואולי כשם שלא התגאה והתנשא בבגדי הכהונה אלא לבשם לשם שמים בלבד, **למרות** שכתוב עליהם **"לכבוד ולתפארת"**, כך הקפיד על **"אחת בשנה"** לשם שמים ממש.

וזה תיקון מושלם כנגד מה שבניו הקטירו בלי רשות ובאיסור, וכך גם כאן אהרן למרות שהיה לו רשות בכל זאת מנע את עצמו מלהקטיר את הקטורת בכל עת, למרות שהיה לו היתר בכל זאת רק אחת בשנה הוא נכנס והקטיר.

ואולי אהרן הבין מהזכרת מיתת בניו בתחילת העניין, שלמרות שמותר לו כדאי לו להקפיד על **"אחת בשנה"**, **ולכן** כתוב **"ויעש"** מיד עם סיום פרשה זו, ולמרות שמאמירת פרשה זו לאהרן יש חצי שנה עד יום כיפור, בכל זאת היות ואהרן מיד בשמיעתו פרשה זו, הבין שמותר לו בשונה משאר הכוהנים הגדולים, ובכל זאת **מיד** החליט בדעתו שהוא ינהג כמוהם, לכן מיד נכתב **"ויעש"** כי אהרן כיוון מיד לש"ש לציווי הבורא לדורות ש"אחת בשנה".

אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה' וימתו – המשך

והנה עדיין יש להקשות שהרי כאן לא מוזכר **"ולא ימות כפי שמתו בניו"** אלא רק ולא ימות, אלא שזה כבר מובן מאילו שאהרן הבין שלא ימות כפי שבניו מתו, אבל אם כן למה יש צורך בפסוק הראשון שהכל יוכנס בפסוק השני???

אלא יתכן שזה ראייה לדברים הקודמים שכתבתי, שלמרות שלאהרן היה רשות להיכנס בכל זמן שרצה, **בכל זאת יש פסוק נפרד** להדגיש לו שבכל זאת עדיף שיתקן מה שבניו נכנסו בלי רשות, שהוא אהרן **למרות שמותר לו** להיכנס בכל זאת שלא יכנס אפילו בהכנה כראוי עבור הרחקת כוהנים גדולים אחרים מלמות אם יכנסו ביום אחר מלבד יום הכיפורים.

ולא יבוא בכל עת – המשך

ולפי האמור זה מתורץ, שרק לכוהנים גדולים אחרים אכן אסור כל השנה ורק פעם אחת בשנה ביום כיפור מותר להם.

אבל לאהרן הכהן אכן היה מותר יותר מפעם אחת בשנה ועליו נאמר **"ולא יבוא בכל עת"** שחלק משמעותי מהשנה מותר לו להיכנס, דהיינו בכל עת שירצה רק שיעשה את ההכנות כראוי.

בזאת יבוא אהרן אל הקדש, בחדש השביעי בעשור לחדש תענו את נפשתיכם

וגם מה עניין הצום כלפי כניסת אהרן פעם בשנה ולא בכל עת???

ונראה לבאר כפי כתבתי קודם, שאת יום הכיפורים זכינו בזכות שני בני אהרן, על ידי כך שבורא עולם הוכיח

ה"שם לא מוזכר שמו של אהרן, כי כביכול פסוק זה לא מדבר על אהרן, שהרי לאהרן היה מותר להיכנס יותר מפעם אחת בשנה וכאמור.

אומנם עדיין צריך עיון לכאורה, שהרי על פסוק זה כתב רש"י **"ויעש כאשר צוה"** להגיד שבחו של אהרן שעשה כסדר הזה ולא שינה, וגם שלא היה לובש את הבגדים להתגדל בהם אלא כמקיים גזירת המלך, הרי לנו מפורש שגם פסוק זה מדבר על אהרן?? וגם **"ויעש – זה לשון עבר"**?

והנה פרשה זו נאמרה בא' ניסן, ואילו **"אחת בשנה"** זה חצי שנה לאחר מכן **"ביום הכיפורים"**, אז איך כתוב לשון עבר **"ויעש"**?? ורש"י מסביר שכאשר הגיע יום הכיפורים עשה כן אהרן, ואילו הגאון מווילנא מבאר על פי המדרש הנ"ל שאכן אהרן בזריזות עשה כן מיד, כי לאהרן היה מותר בכל זמן שרצה להיכנס ולא רק ביום כיפור.

ובפשטות בכל מקרה אהרן לא נכנס באותו יום אל קודש הקודשים, כי באותו יום בחלקו כבר היה עסוק בחנוכת המשכן, ולכאורה לא הייתה לו אפשרות להתכונן ולהכין את כל הנדרש בכדי להיכנס לקודש הקודשים.

אלא אולי כך פירושם של דברים, **ואולי זה עומק כוונתו של האדמו"ר הקדוש**, שיתכן ולאהרן אכן היה מותר להיכנס לקודש הקודשים לא רק ביום כיפור, אלא בכל זמן שרצה היה יכול להיכנס, ובכל זאת אהרן לא עשה כן, כי אהרן לא רצה לשנות ממה שיהיה מותר לכוהנים גדולים אחרים, שכשם שלהם מותר רק ביום כיפור כך גם נהג אהרן, ואולי

כתב רש"י: רבי אלעזר בן עזריה מושלו, משל לחולה שנכנס אצלו רופא אמר לו אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב, בא אחר ואמר לו אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב שלא תמות כדרך שמת פלוני, זה זרזו יותר מן הראשון, לכך נאמר **"אחרי מות שני בני אהרן"**.

ובעצם נראה שרש"י בא ליישב את הקושיה מה התחדש בפסוק הראשון יותר מהפסוק השני, שהרי בפסוק הראשון כתוב **"וידבר ה' אחרי מות"** ולא כתוב מה לאמר?? ומיד אחרי זה כתוב **"ויאמר ה' דבר אל אהרן ולא יבוא בכל עת ולא ימות"**, אלא שבפסוק השני התחדש הזהרה עם המחשה.

קודם הקשינו שמלשון הפסוק **"שלא כל הזמן הוא יכול לבוא"**, אבל במשמעות של **"לא כל הזמן"** יש במשמע **שבחלק מהזמן הוא כן יכול**.

והקשנו שתמוה שאם רק יום אחד בשנה ביום כיפור בלבד רק אז הוא יכול להיכנס, זה לא מתאים ללשון, שהרי מהלשון משמע שלא כל הזמן ורק חלק, ואם זה רק יום אחד זה אפילו לא חלק, אלא **בעצם אסור בכלל** להיכנס חוץ מיום בודד אחד שרק בו מותר בצירוף תנאים???

צריך להבין, מה הקשר בין **"ולא יבוא בכל עת אל הקודש, ובזאת יבוא אהרן אל הקודש – יום הכיפורים"**, לעניין שביום זה כל עם ישראל נצטוו לצום ולענות את נפשותיהם?? וכי מה עניין הצום למיתת שני בני אהרן??

וטהר לבנו – אחרי מות

והשמחה שלא הייתה במקום גרמה להם לקבוע ולחשוב שהם מבינים טוב יותר ממה ואהרן איך צריכים לפעול במצבי לחץ, הנה שני המנהיגים מתביישים שאין אש משמים, אנחנו נציל את המצב, אנחנו נציל את כבודו של אהרן, אנחנו מבינים טוב יותר.

וכנגד כל הנזכר לעיל נצטוונו ביום כיפור לעשות בדיוק

את ההיפך, א. כנגד מה שלא היו נשואים, לכן על הכהן גדול החובה שתהיה לו אישה, ועוד מכינים לו אישה אחרת שמא תמות אשתו, כי דרשו את כתוב "וכיפר בעד ביתו" - שביתו זה אשתו.

ב. בגלל שפקפקו בהנהגת משה ואהרן וחשבו לנקוט ביד

קשה על פושעי ישראל, על כן בתחילת יום הכיפורים אומרים "על דעת המקום והקהל בישיבה של מעלה ומטה מתירים לנו להתפלל עם העבריינים", לא רק עם שוגגים אלא גם עם עבריינים שחטאו מתוך פשיעה ומרדנות, כי עלינו לנקוט ביום כיפור בסבלנות כלפי פושעי ישראל כדרך שמה ואהרן היו סבלנים אליהם.

ג. וגם על מה ששתו יין ואכלו ושתו ונהגו במידת השמחה

במקום קדוש, וטעו! כי צורת שמחה זו לא התאימה למקום ולזמן, על כן אנחנו מקבלים עלינו צום ועינוי שביום קדוש ובמקום קדוש, כך שנגיע לשיא ההתעלות מתוך ההיפך משמחת אכילה ושתיה ושאר עינוגי הגוף.

ד. על שהורו הוראה שלא ברשות רבם, על כן אנחנו

מתחילים את היום הקדוש בהכנעה וברשות "על דעת המקום ועל דעת הקהל", וגם החזנים מבקשים רשות בהכנעה לפני שניגשים לשרת כשלוחי ציבור.

ואת כל זה אנחנו מתקנים ביום הכיפורים, וזה מכפר לנו!!

שאנחנו לומדים לתקן ממה שטעו אחרים צדיקים וקדושי עליון, וכל שכן כמה עלינו לתקן מה שאנחנו קלקלנו רח"ל, ונזכור שזכינו ביום קדוש יום הכיפורים בזכות פטירתם של נדב ואביהוא, ולכן ככה נבכה על פטירתם ביום זה, כי ככה יתוקן לנו על חטאתנו, כי כך בורא תיקון לנו את יום כיפור, על פי תיקון מעשיהם.

ללמדנו, כי אדם מתעורר בתשובה כאשר הוא שותף לנקות את הלכלוך המזערי של הצדיקים, כי כך בעצם הוא קולט שהוא מנקה כתם מזערי, ומיד הוא מתבונן על עצמו ואומר אני מטונף ומלוכלך כולי, והוא בוכה ואומר על המזערי שרחוק מבינתנו כל עם ישראל במשך דורות חייב לנקות!! אז מה נאמר ומה נדבר מה יהיה עלינו ועל חטאינו, ואז אדם מרגיש בשפלות עצמו ומהתחית הוא מתחנן לבורא עולם והוא מתעלה כמו שכתוב "מאשפות ירים אביון".

"כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו"

ופידוש זה של העמק דבר, הוא בדיוק הפוך ממה שחשבתי כל השנים כששרתי יחד עם הקהל בדבקות "אמר רבי עקיבא" כי חשבתי שמטרת רבי עקיבא לשבח את עם ישראל שזכינו במתנה מבורא עולם שמטהר אותנו כמו מקווה, אבל בא העמק דבר והפך קערה על פיה, שרבי עקיבא טוען אדרבא יש כאן דרישה גם מאתנו להתאמץ ולטהר את עצמנו עוד קודם שבורא עולם מנקה אותנו, וזה "אשריכם ישראל", שאם נקה את עצמינו קודם אזי "אשריכם ישראל", שאתם לא מפילים את כל העבודה על ריבוננו של עולם, אלא אשרינו שאנחנו עושים את כל שביכולתנו לנקות את עצמנו.

ושמתי לב שבלשונו הקדוש של העמק שאלה כתב "ונטהר את עצמנו לה' ולקבל על עצמנו לעבוד את ה' מכאן ולהבא", כי להתעסק בזהמה ובחטאים, לא כדאי!!! כי זה מייאש!!! ואולי גם תוך כדי התעסקות בניקיון החטא

למלאכי השרת שבני אהרן מתו לא כעונש על העגל, אלא כי נכנסו להקטיר בקודש בלי רשות, ועל כן בורא עולם נתן לנו את יום כיפור שרק אחרי הכנה מיוחדת ורק פעם בשנה מותר לאהרן הכהן להיכנס להקטיר קטורת, ומזה שבקושי ניתנת הרשות להיכנס ולהקטיר קטורת זה הוכיח שבדיוק בזה חטאו בני אהרן ומזה מתו.

והנה בסיבת חטאם מפורש בתורה שהקטירו באש זרה

בלי רשות, וכפי שהארכנו קודם שזה היה רק אחרי שאהרן התבייש כשהמתין לאש שתבוא משמים ועדיין לא באה, לכן הם בעזות של קדושה שחשו על כבוד אביהם והקטירו קטורת כי ידעו שכוחה גדול מאוד, וכך חשבו לזרז את האש תמיד שבאה משמים.

ובגמרא כתוב כמה דעות במה חטאו, ונאריך בדעות כי

בסופו של דבר נלמד איך ביום כיפור אנחנו מתקנים לפי כל הדעות, הנה לשיטה אחת חטאם היה שלא התחננו, ודעה אחרת ששתויי יין היו, וכמובן נשאלת השאלת מה ראו לשתות יין? והאמת זה מזכיר את חטאם הראשון במתן תורה שאכלו ושתו כשראו אלוקים, וההסבר לכך כתוב במדרש שהם חשבו שצריך לשמוח במתן תורה וצריך לשמוח בחנוכת המזבח, ואדרבא מצווה לשתות קצת יין לעבוד מתוך שמחה כי אין שמחה אלא בבשר ויין, ועל זה כתוב במדרש שבגלל שמחה זו שאינה מתאמת לא במקום ולא בזמן, לכן נהפך השמחה לאבל.

ויש דעה שאמרו מתי ימותו זקנים הללו וננהיג את הדור

במקומם, וזה דבר שקשה להבינו, איך הגיעו למחשבות כאלו??? אבל ראיתי מפרשים שהיה להם ביקורת על ההבלגה של משה במרדנות של דתן ואבירם, ובהנהגה של אהרן שרודף שלום ואינו מקפיד וזורק מרה בדור, אז ככה זה מתחיל, קודם אכפת לנו מהכבוד של הרבנים, על החוצפה שעושים להם, ולאט לאט היצר הרע הופך קערה על פיה, וזה הופך לביקורת בלב על הנהגת הרבנים ומנהיגי הדור.

וייתכן עוד, שראו ברוח הקדש שעם ישראל יחטאו ולא

יכנסו לארץ ישראל, ולכן רצו הנהגה תקיפה יותר שתעצור את עם ישראל שלא יכשלו בחטאים, ולכן גם פעלו בלי לשאול את משה והורו הוראה בעצמם, כי בהשפעת היין

העמק דבר טוען שלכאורה יש כפילות מילים בפסוק

והמילים "לפני ה' תטהרו" מיותרים, שהרי כבר כתוב "לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה'???"

לכן דרש ואמר רבי עקיבא בגמרא יומא ה' "אשריכם

ישראל, לפני מי אתם מיטהרים ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים", וכוונת ר"ע שבפסוק הזה כתוב 2 דברים, א. לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה', ב. לפני ה' תטהרו, ורבי עקיבא מסביר לנו שלמרות שבורא עולם מכפר לנו ומטהר אותנו בסוף היום והשעיר המשתלח מכפר מיד, מכל מקום יש מצווה - "לפני ה' תטהרו", שעוד לפני טהרת ה' אנחנו נקדים ונטהר את עצמנו לה' ולקבל על עצמנו לעבוד את ה' מכאן ולהבא בטהרה, ולא נפיל את כל העבודה רק על בורא עולם.

וטהר לבנו – אחרי מות

ואולי זה כוונת רבי עקיבא, שאנחנו נקבל על עצמנו ונדאג לעתיד טהור, וה' ידאג לנקות לנו ולטהר אותנו מהעבר, וממילא נכוון בשירת "אמר רבי עקיבא" א. שעלינו לנקות את עצמנו לפני שבורא עולם ינקה אותנו. ב. שאנחנו משבחים את בורא עולם שמנקה לנו את העבר הטמא שלנו כמו מקווה שמטהר את הטמאים מטומאה שהייתה בהם.

היצר יטעים לנו את טעמו של החטא ויפה לנו את החטא כדי שנחזור וניכשל בו.

לבן "נקבל מכאן ולהבא" ונעזוב את העבר, וכפי ששמעתי אומרים "סור מרע" תעזוב מלהתעסק ברע אלא "ועשה טוב" תתמקד בעשיית מצוות ומעשים טובים להבא.

יכפר עליכם – המשך

דיאטה, שברגע שהדיאטה קורסת הם מחזירים בריבית דריבית את כל מה שירדו במשקל, ועוד מוסיפים תשובת המשקל עוד עודפי קילו נוספים כפיצוי לגוף שחסר וירד במשקל, עד שאמרו "דיאטה בסוף משמינה", וזה "רידה לצורך עליה"!!

כך היצר הרע וטבע האדם כשלא חזר בתשובה עוד יפצה את עצמו להחזיר את כל הטומאה שנמחקה ממנו ועוד יוסיף לו לעלות במשקל של העבירות.

אבל מי שפועל כדרישת רבי עקיבא יזכה לשני דברים, וכפי שכתב בספר "זכרון מאיר" שיזכה גם ל"יכפר" וגם ל"יטהר", שהקב"ה ברוב רחמיו מלבד מה שביום כיפור הוא מכפר לנו על החטאים, הוא גם מסיר את הטומאה ואת הטמטום שהחטא השפיע על האדם.

ולכן מברכים "שהחיינו" בליל יום כיפור, כיון שאין ערך ושיעור לשמחה שצריכים לשמוח ביום הזה, שיום הכיפורים מכפר ומטהר ומסיר מאתנו את טמטום הלב מכל הימים שעברו.

נסיים באמירת הגאון רבי ישראל מסלנט: כמה גדולים רחמיו של הקב"ה עלינו, שגם אילו קיבלנו את יום הכיפורים רק פעם אחת בשבעים שנה למחול לנו על כל עוונותינו, היה זה אושר גדול וחסד עצום ודיינו, על אחת כמה וכמה טובה כפולה ומכופלת למקום עלינו, שניתנה לנו הזדמנות נפלאה ומיוחדת זו בכל שנה ושנה, וכבר בחסד ה' עלינו ונודה לה' המלא רחמים, וכאמור כל שנה ושנה נטהר את עצמינו מחדש כהכנה למקווה ישראל ה' שמטהר אותנו אמנו ואמן.

שני שעירי עזים לחטאת והעמיד לפני ה' גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל

שלא אנחנו נותנים לעזאזל ואין אנחנו מכוונים בשילווחו אלא לרצון לשם, כמו שאמר בהמשך "יעמד חי לפני ה' לכפר עליו לשלח אותו", וכך דקדק מתרגום אונקלוס "לשם ה' ולעזאזל", כי רק האחד לשם ה', והשני לעזאזל בלי לשמו של העזאזל.

ולפי זה מובן לי מה שהגמרא יומא סב' א' דורשת "שני שעירים שיהיו שווים במראה ובקומה", כי אם אחד היה משובח מחברו ברור הדבר שהמשובח ייפול לה' ואילו השני ממילא יישאר לעזאזל, וכאילו אנחנו פעלנו ונתנו לעזאזל, לכן חייב ששניהם יהיו שווים לחלוטין, שאנחנו לא רוצים שום צד של נתינה ליצר הרע, ולכן רק גורל ה' יחליט ולא אנחנו, כי אנחנו מצדנו לא נותנים ליצר הרע אפילו לא פירור.

וכמו שהגמרא סנהדרין עה' א' מספרת אמר רב יהודה אמר רב מעשה באדם אחד שנתן עיניו באשה אחת ונהיה חולה, ובאו ושאלו לרופאים ואמרו אין לו תקנה עד שיחטא, אמרו חכמים ימות ואל יחטא, תעמוד לפניו וכו' אמרו חכמים: ימות ואל תעמוד לפניו, ביקשו שלפחות תספר עמו מאחורי הגדר, אמרו חכמים: ימות ולא תספר עמו מאחורי הגדר, כי כלום לא ניתן ליצר הרע, פירור לא!!!

ולכן גם אנחנו לא נשאיר פתח פתוח ליצר הרע, אלא נסגור את כל הפתחים הכל, כי לפתח חטאת רובץ, וכל שכן שלא נפתח לו שום פתח חלילה ה' ירחם, עד כדי כך נסגור את הפתחים לגמרי בפני היצר הרע, שכך באמת נחשב חוזרים בתשובה, וכמו שכתב הרמב"ם שתשובה אמיתית היא שהבורא עולם יכול להעיד על החוזר בתשובה שלא יחזור לעולם על חטאיו, וזה שייך רק אם סגרנו לגמרי את כל הפתחים לייצר הרע, ונעלנו חזק ואת המפתחות של הפתחים זרקנו לעומק הים, שכך יוכל הבורא להעיד עלינו שלפי מצבנו לא נחזור לסורנו חלילה, ושהחלטתנו לחזור בתשובה תהיה עוצמתית שאין מצב שנחזור לסורינו, כי זה תשובה אמיתית נקודה.

אומנם בעל הכתב סופר פירש "מה מקווה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל", שכמו שהרוצה להיטהר במקווה, חייב להיזהר שלא ימצא עליו דבר חוצץ, כך יוה"כ אינו מכפר כי אם לשבים, שהעבירות הם מחיצה בין האדם ובין הקב"ה, ולכן חייבים קודם לחזור בתשובה שלא יהיה עליו חציצה, ורק אז יכפר עליו יום הכיפורים.

וגם אם נטען כרבי הקדוש שיום כיפור מכפר אפילו על מי שלא חזר בתשובה, אבל בכל זאת לא יהיה כמעט תועלת למי שלא חזר בתשובה ולא טיהר את עצמו בעבודה עצמית, כי זה כמו מי שנמצא וחי בבוץ גם אם ינקו אותו ויחליפו לו בגדים אין בזה תועלת כי הוא חי בבוץ ומיד הוא יתלכלך מחדש, ורק בפעמים נדירות ממש אם יטעם את הטעם הטוב של הניקיון והבגדים הנקיים אולי ירצה ויצליח לצאת בזהירות מהבוץ ולהיזהר כמה שפחות להתלכלך בדרך יציאתו החוצה.

ועוד סיבה למה אין תועלת בכפרת יום כיפור למי שלא חוזר בתשובה, כי אם ניקו אותם מעבירות בלי שחזרו בתשובה, אז יהיה להם תופעה כמו לרוב האנשים שעושים

צדיק להבין מה עניין ההגרלות ועוד דווקא ביום הקדוש - יום כיפור, וכי זה הזמן להתעסק בהגרלות?? והאבן עזרא כתב "להבין את הסוד של שעיר לעזאזל אגלה לך קצת מהסוד ברמז, בהיותך בן שלשים ושלש תדענו".

והרמב"ן מגלה לנו את הסוד, והוא: שבעוד 33 פסוקים כתוב "ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים" שהתורה אסרה לגמרי לעבוד עבודה זרה, וכן התורה אסרה כל עבודה של קבלת אלוהות או הקרבת קורבנות לכל אחד ממלאכי השרת או שום כוח בעולם, ולמרות זאת צווה הקב"ה ביום הכיפורים שאנחנו ניתן לבורא עולם והוא משלו יתן לעזאזל לשטן שוחד - מתנה ביום כיפור מהבורא יתברך שלא יקטרג על עם ישראל.

ולכן עושים הגרלה, כי אם היה הכהן מקדיש אותם בפה לה' ולעזאזל, היה נחשב זה כעובד אליו ונודר לשמו של השטן, ולכן מעמיד אותם לפני ה' פתח אהל מועד, כי שניהם מתנה לה', ובורא עולם בגורל מחליט מי יהיה מתנה ממנו יתברך לשטן כשוחד, והגרלה זה בחירה של בורא עולם כמו שכתוב "בחיך יוטל את הגורל ומה' כל משפטיו", וגם אחרי הגורל היה מעמידו לפני ה' להבליט

וטהר לבנו – אחרי מות

ישמעתי שאין כוונת הרמב"ם לומר שאם בסופו של דבר לאחר תקופה אדם בכל זאת נכשל אז מוכח שהתשובה שלו לא נחשבת, כי אם כך נסגרו שערי התשובה כי כמעט אין צדיק בארץ אשר לא נופל תקופה אחרי החיזוק, אלא הכוונה שבזמן התשובה האדם יסגור את כל הפתחים וכך יהיה האדם משוכנע בטווח בעצמו שהוא לעולם לא יחטא ובכך הוא כביכול ישכנע את בורא עולם בעוצמת התשובה שעשה.

"שעיר לעזאזל" - שוחד לשטן (המשך מעניין הקודם)

ויתכן עוד יותר, שבגלל הכבוד והשוחד נהפך לגמרי לרגע שהשטן במקום לקטרג עוד נהפך לסנגור, וכפי שכתוב **בפרקי התנא רבי אליעזר הגדול**, שבגלל השוחד הקדוש ברוך הוא שומע עדותן של ישראל מן הקטגור שלהם ומכפר על המזבח ועל המקדש ועל הכהנים ועל כל עם הקהל שנאמר **"וכפר את מקדש הקדש"**.

זה מזכיר לי את הסיפור עם **לוט ואנשי סדום**, שמש לא מובן איך יתכן שאנשי סדום הרשעים ששנאו חסד, והם אלו שרצחו באכזריות את הבת של לוט כי גמלה חסד עם עני, בכך שציפו אותה בדבש והדבורים עקצו אותה כשהיא צורחת מכאבים, **ולהפתעתנו** דווקא הם לוקחים וממנים עליהם כשופט את לוט ה"אבא" של בעלת החסד, האח של אברהם - איש החסד המפורסם בכל העולם, וכי זה הגיוני? הרי היה עליהם לקחת אדם אכזרי בן של שטן ושכל משפחתו מתחרים על שיאים של רשעות???

ובעצם מתברר שאכן גם לוט עצמו הוא בעל חסד עצום, שבאותו יום שנהיה שופט עליהם בסדום הוא מסר נפשו להכניס אורחים, אז באמת לא מובן מה ראו אנשי סדום לשטות זו???

ובבחירותי דרשתי בשבע ברכות ועניתי על כך תשובה, והאדמו"ר מסדיגורא זצ"ל שהיה באירוע נהנה, וצחק מהנאתו מהתשובה ב"ה, שבעצם אנשי סדום פשוט רחמו על לוט מסכן הבן אדם עזב את אברהם רוצה להתקלקל לכן בא לסדום, אבל לא הולך לו, אמרו כנראה גמילות חסדים זה בגנטיקה שלו ושל משפחתו - של משפחת אברהם אבינו, לכן הביאו אותו להיות שופט בסדום, שכך שיש לו מעמד וכבוד, כמו שאומרים **"תן לו כיסא בממשלה והכל יסתדר"** - הוא כבר לבד ישתנה לרעה, ואכן תכנית זו הייתה אמורה לפעול כי הכבוד הורס הכל גם את התכונות הטובות לנו בגנים, וכפי שראינו כאן שהכבוד הורס אפילו לשטן מלקטרג, אלא המזל הרע של אנשי סדום שהיות ולא עבר לילה, ולוט לא ישן על זה, אז עדיין הגנים של החסד הטוב במשפחת אברהם אבינו השפיעו ולכן עשה חסד עם האורחים.

ללמדנו, שכבוד זה כוח עוצמתי, ולמה לא נשתמש בו לטובה?? נחמיא לעצמנו על כל הצלחה רוחנית, נחמיא לעצמנו שאנחנו יכולים ומסוגלים לנצח את היצר, נתמלא בכבוד עצמי שאנחנו מסוגלים להרבה יותר מאחרים, כן!!! "ויגבה לבו בדרכי ה'", "בשבילי נברא העולם!" אז תשתמש בעוצמה זו רק לטובה ועלה מעלה מעלה כאחד הגדולים אשר בארץ אמן.

ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אתם האדם וחי בהם אני ה'

אז לאן פנינו מועדות?? - "וחי בהם ולא שימות בהם"!! **זכרו תפילה** זה פרס ומתנה, ותפילה ארוכה זה יותר מזכיה של דאבל לוטו, עולה כפול רווח כפול אם לא יותר, תפילה זה לא עול וסבל ולחשוב חלילה בלב מתי יגמר הסבל הזה, והקושי הזה שמתארך ומתארך, אלא **וחי בהם**.

צדיקים תתענגו במצוות!!! אמור תאמרו ליצר ולכובד גופנו, הרי ממילא אנחנו עושים אותם את המצוות והתפילות, אז בא נעשה אותם בהתלהבות ובחשק ובשמחה, **"וחי בהם"** ולא שימות בהם, וגם ככה כל המשפחה תלמד שמצוות ותפילה זה שמחת חיים אושר ועושר רוחני וסיפוק נפשי ושלווה פנימית, כי אתה חי בדרך האמת והנכונה שמביאה אותך לשלימות, וכך אתה מחבר אותם לשורשים ולא מרחיק אותם בידיים מקיום המצוות

בעצם שוחד בדרך כלל זה לא שהמשוחד רואה ואומר הפוך מהנראה לעין, אלא שהמשוחד בכוונה או שלא בכוונה לא רואה את כל התמונה ומתמקד רק בנקודה אחת מתוך מכלול, ולכן פסק הדין וההלכה והמשפט משתנה בהתאם, ולכאורה גם כאן כך הדברים פועלים, בגלל השוחד שקיבל השטן הוא רואה מטושטש, הוא רואה רק שאנחנו מתקנים את חטאם של בני אהרן, כפי שביארנו בתחילת הפרשה שמה שצמים ומתענים זה לתקן מה שבני אהרן שאכלו ושתו כשראו אלוקים במתן תורה, ומה שנכנסו שתויי יין לבית המקדש.

וכמה שאדם יותר בוכה על בני אהרן, השטן מתמקד יותר בזה, שסך הכל אנחנו באים לבקש סליחה על חטאם של צדיקי הדור קדושים וטהורים גדולי ישראל שני בני אהרן, וזה לא מפריע לשטן כי ממילא הם בגן עדן ואי אפשר לפגוע בהם, ותוך כדי שהוא משוחד אנחנו מכניסים לו כביכול עיזים בלי שישים לב ומבקשים סליחה על כל חטאותינו, אבל מיד אחרי יום כיפור הוא קולט שעבדו עליו, לכן הוא מתנקם באיש שביצע את התרמית נגדו, ועל כן אותו איש עיתי מת באותו שנה.

אבל תמוה איך זה שכל שנה השטן נופל באותו פח **ובאותה מלכודת**?? התשובה פשוטה היא, כי הוא **נהנה שנותנים לו כבוד**, שרואה שהקפידו ששני השעירים שווים בדיוק, והוא מקבל שעיר שווה בדיוק לשעיר שנשחט לשם בורא עולם, וגם מתלהב שמלווים אותו יקירי ירושלים ואף נושאים אותו על כפים אל המרחבים של ההרים סביבות ירושלים, והשטן מתלהב מהכבוד למרות שזה מיועד לשליח אבל עצם הדבר שזה נדמה שעושים לו את הכבוד הוא שוכח מהכל ומתפתה שוב לשוחד הזה כל שנה ושנה, כי הקנאה והכבוד מוציאים מן העולם, וכמו אותו **גבאי** בית כנסת שכל המתפללים **שנאו אותו** אבל הוא **התעקש להישאר בתפקיד**, בטענה: **וכי כבוד זה כלום??** ואפי' למשרתי עליון יש רגשות, כמו שאומרים בתפילה "קל אדון" על המאורות ששישים ושמונים, וכן המלאכים נותנים **באהבה רשות** זה לזה, והי' בבריאת העולם נזהר לא להטיל קנאה בעליונים.

"וחי בהם" - המצוות הם אלו שנותנים לנו חיות סיבה אמיתית לקום בבוקר, סיבה אמיתית ללכת לעבודה ולהתאמץ לפרנסה, כי אני הולך לקיים מצוות, וזה מחייה אותי, מענג ומשמח - **"וחי בהם"**.

אבל מי **"שמת בהם"** או מהם, אוי לו ואוי לנשמתו ואוי למשפחתו, כי בניו מרגישים שזה **ומת בהם ומהם**, ובזו יבוזו לתורה ולמצוות, כי למה עליהם להמשיך את מנת הסבל שאביהם מתייסר בו בחייו?? ולמרות שאתה מקפיד על קלה כבחמורה, אבל זה לא יעזור, כי זה אכן מראה לו דוגמא לסבל ועינוי מתמשך, שאתה רוצה להנחיל גם לבניך את הסבל והלחץ, ובדור קשה כמו של דורנו בקלות הבן יתנער מהקושי והעינוי והלחץ שברצונך להנחיל לו.

בהצלחה צדיקים וידידים, **"אש קודש"** לעבודת הבורא, בלי בושה, תתפללו בהתלהבות ובהתרגשות הלב, ובדמעות, תתמסרו בלב שלם לתפילה, ואפילו אם תהיה היחיד בבית כנסת שככה מתפלל אל תתרגש ואל תתבייש (ואם בניך יתביישו

וטהר לבנו – אחרי מות

מזה, תעשה שאלת רב, אגב תסביר להם שבושה זה להתפרע במוצאי פסח לחטוף לחם רותח ולקבל כוויית בשפלות האדם, בין שזה מול הילדים ובין שעוד ידובר באביך נכבדות!!!), כי אנחנו במלחמה על כל הקופה או וחי או שימות בהם, וזכרו שההלכה בתחילת השולחן ערוך היא, ולא בבוש מהמלעיגים עליו, כי שווייתי ה' לנגדי תמיד!!!!

ושמרתם את חקתי ומשפטי וחי בהם אני ה', לא תקרבו לגלות ערוה אני ה'

קצת תמוה מדוע פסוק זה של קיום כל המצוות כתוב דווקא בפרשת העריות, בין הפסוק "כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו, וכמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה לא תעשו", לפסוקים שמפרטים את איסור גילוי עריות שהם מהעבירות החמורות ביותר?? וכי מה עניין שמירת כל המצוות לעניין טומאת גילוי עריות??

אלא ללמדנו, שאם יש את "וחי בהם" בקיום המצוות, וכפי שביארתי בקטע הקודם, שעושים מצוות בשמחה ובהתלהבות בחיות והנאה, בתחושה שזה מחייה אותי, "קדשנו במצוותיך ותן חלקנו בתורתך שזה עושה לנו

וייתכן שלכן בשיא קדושת יום כיפור במנחה קוראים פרשת העריות, כי ביום כיפור עלינו להחזיר עמוק בתודעה כן אתה עכשיו בשיא הקדושה, אבל נפילה מה"וחי בהם" זה נפילה עד לתחתית, לכן בכל יום ויום ובפרט בשבתות ובחגים וכל שכן יום כיפור נכוון ונתאמץ בכל הכוח בתפילה שזוכה לחזור בתשובה - "שבענו מטובך - וטהר לבנו לעובדך באמת", ונקבל עלינו לקיים את כל המצוות רק בשמחה ובטוב לבב, "וחי בהם" אמן סלה.

וייתכן שלכן בשיא קדושת יום כיפור במנחה קוראים פרשת העריות, כי ביום כיפור עלינו להחזיר עמוק בתודעה כן אתה עכשיו בשיא הקדושה, אבל נפילה מה"וחי בהם" זה נפילה עד לתחתית, לכן בכל יום ויום ובפרט בשבתות ובחגים וכל שכן יום כיפור נכוון ונתאמץ בכל הכוח בתפילה שזוכה לחזור בתשובה - "שבענו מטובך - וטהר לבנו לעובדך באמת", ונקבל עלינו לקיים את כל המצוות רק בשמחה ובטוב לבב, "וחי בהם" אמן סלה.

ויעש כאשר צוה ה'

כתב רש"י "להגיד שבחו של אהרן שלא היה לבש את הבגדים לגדולתו אלא כמקיים גזירת המלך", ובפשטות הכוונה שלמרות שביום כיפור אהרן לבש בגדי לבן השונים מבגדי הזהב שלבש בכל השנה, בכל זאת אהרן לא התגאה בבגדי הלבן המיוחדים.

ומקשה החתם סופר, וכי מה יש להתגאות בבגדי לבן, הרי בגדי זהב הרבה יותר יפים והרבה יותר יקרים, שיש בהם זהב ואבני שהם ואבני מילואים היקרים ביותר?? **ומתוך החתם סופר** שהיות ובבגדי זהב היה בהם כביכול קטרוג של חטא העגל לכן היה לאהרן מקום להרגיש יותר הנאה ונוחות להלביש בגדי לבן בכניסתו אל הקודש פנימה.

וראיתי במפרשים תוספת הסבר בדבר, שבעצם אהרן עצמו היה לו גם כביכול נגיעה ביצירת העגל ואם התורה מקפידה שלא יכנס פנימה עם בגדי זהב זה מלמד עד כמה

חשוב שלא יהיה מקטרג בקודש פנימה, ובכל זאת אהרן עצמו שנכנס לקודש פנימה הייתכן?? **אלא** כניסתו מוכחת שהוא לא מקטרג כלל, כי הוא לא חטא בכלל בעגל, וגם הפגם הקלוש נמחק לגמרי קודם, **ולכן** בגדי הלבן הם כבוד ותפארת והנאה גדולה לאהרן הכהן, ובכל זאת אהרן לבש את בגדי הלבן רק כגזירת המלך.

וייתכן לפרש בדרך אחרת, שאם היה נכנס לקודש בבגדי זהב יש שיאמרו שאהרן הכהן נכנס חי ויצא חי מהקודש לא בזכותו אלא בזכות שמות שבטי בני ישראל הקדושים החרוטים באבני המילואים ובאבני החושן, וכן בזכות שם הקודש הטמון בין קפלי החושן, ואילו בבגדי לבן אם נכנס ויצא חי זה מוכיח שיצא חי בזכות עצמו!!! **בכל** זאת אהרן הכהן לבש בגדי לבן רק כגזירת המלך בלבד בלי שום נגיעה.

ואולי דווקא בגלל שאהרן לבש אותם רק לשם שמים לכן בגדי הלבן התקדשו בקדושה עליונה והם טעונים **גניזה** ושלא ישתמשו בהם שוב.

ופשט את בגדי הבד והניחם שם – המשך

בגמרא ביומא לז' כתוב שמשקל הבגדים היה יח' מנה, ומוסיף **רבינו בחיי** ש"והניחם" נוטריקון יח' מנה, **וייתכן** שהיות והאיש עיתי ששלח את השעיר לשטן מת באותה שנה וכאמור קודם כי השטן כשמסתיים יום כיפור מבין שנתנו לו שוחד של כבוד ולכן הוא נוקם באיש העיתי, על כן כנגד זה גם הכהן הגדול שהתחיל בעניין השעיר לעזאזל כשהעמיד את השעירים בעזרה ועשה בהם הגרלה, צריך גם הוא הגנה מהשטן,

וההגנה שלו היא בגדי לבן במשקל חי מנה, שישמש כפדיון נפש שלא ימות בשנה זו, ובפרט שלבש את בגדי הלבן לשם שמים ממש, וכאמור קודם שהכהן לא מתגאה שיצא בשלום מהקודש גם בלי זכות השבטים והאורים ותומים, ולכן בוודאי יש בהם כוח של פדיון נפש, וכנגד הנשלח לאבדון לשטן, יש מצוות גניזה של בגדי הלבן במקום קדוש כך שכביכול המילה האחרונה היא לה' כי אין מלבדו ואפס זולתו.

ושפך את דמו וכיסהו בעפר

במה ששפך יכסה – הכוונה בידו, ולא יכסנו ברגל, בכדי שלא יהיו המצוות בזויות עליו, **חולין פז'**, והנה בטעם מצווה זו כתב **האברבנאל** שהתורה רוצה שאדם ימאס באכילה ושתיה של דם, לכן ציוותה אותו התורה לבזות ולהמאס במעשים את הדם, ולכן יש את מצוות כיסוי הדם בעפר,

ובספר אזנים לתורה מקשה, שאם יש מטרה לבזות את הדם אם כן אדרבא נכסה את הדם ברגל ולא ביד וכך נוסיף יותר ביזיון לדם?? **ותירץ** נפלא ביותר, שהיות וכאן הכיסוי הוא מצווה ממילא מצווה יש לקיים מתוך כבוד ולא בדרך ביזיון!!!!

ולמדתי מזה מוסר השכל עצום נכון יש מצוות למשל שצריכים לפעמים לבזות ולהשפיל את האחר החוטא וכדומה אבל שים לב ברגע שזה מצווה, כן נכון!!! אתה צודק!!! זה ממש מצווה!!! מצווה עצומה!!! ממילא אתה חייב לקיימה מתוך כבוד ולא מתוך ביזיון!!!! אז אל תתלהם ותשפיל את השני בהנאה מתוך רוע לב שמתפרץ כביכול בעזות דקדושה, הנה סוף סוף הותר לנו שפיכות דמים לשם שמים ממש!!! אדרבא אם מצווה היא חובה עליך לקיימה אך ורק מתוך כבוד!!!

וטהר לבנו – אחרי מות

כל נפש מכס לא תאכל דם

לאסור אכילת דם חולין, והטעם השני הוא **שתפקיד הדם לכפר על גבי המזבח** ויתכן שזה בא להסביר כפי התירוץ השני שכתבתי, בטעם האיסור באכילת דם בבשר הקרבנות, שלמרות שאכילת הבשר של הכהנים והבעלים מכפרת ומרצה, בכל זאת אומרת התורה שדם מכפר רק על המזבח ולא באכילת הכהנים והבעלים.

זיה מתרץ מדוע התורה אוסרת גם דם חיה ועוף למרות שאין מקריבים חיה ורוב העופות, כי כאמור דם הוא הנפש זה עיקר הטעם שהתורה אוסרת אכילת דם, רק התורה הוסיפה עוד טעם שלא נחשוב שבקרבנות גם לבעלים יותר לאכול דם עם הבשר כי אכילת הכהנים והבעלים מכפרת וכנ"ל.

ואכן בחלבים מצאנו שאסור לאוכלו אבל רק חלבים של בהמה ולא חלבים של חיה, והתשובה לכך כי בחלב יש רק סיבה אחת לאסור – שתפקיד החלב לכפר על הבעלים בקרבנות, אבל חיה שאין ממנה נקרב על גבי המזבח ממילא אין איסור לאכול חלב חיה, אבל דם כאמור עיקר הסיבה לאסור הוא כי הדם הוא הנפש ממילא סיבה זו אוסרת בין בבהמה והן בחיה והן בעוף, ואילו בגדים מותר ושמא כי דם דגים אינה בדרגת נפש, או שאינה נפש דגים מתחברת לנפש האדם ויל"ע.

איסור דם מיוחד לגרים

שנולד דומה, שאין לגר נפש כנפש יהודי מלידה, ופחדתי לחדש כזאת אבל ברוך ה' מצאתי מפורש בשפתי כהן על התורה שכתב מפורש כן וכן הוא בספרי המקובלים, ומתרץ את שינוי הפסוקים כפי שכתבתי וז"ל: אבל הגר הגר שאין לו נפש עליונה כי לזה נקרא גר צדק שאין לו עלייה יותר מצדק, כמו שאמר בזוהר (ח"א צ"ו), וברוך שכוונתי לדברי המקובלים.

וייתכן עוד שהיות וליהודי מלידה אכילה דם בהמה פוגם בנפש וזה כמו איסור חפצא שמהות החפץ פסול ורע כדוגמת נבילה המטמטמת את הנפש, ולכן כלפי יהודי כתוב **"כל נפש לא תאכל"** ואילו אצל גר זה רק איסור על הגברא, דהיינו האיסור לא בחפץ עצמו רק על האדם קיים איסור לעשות כן, כי **"חוקה אחת לכם ולגר חוקת עולם"** ולכן כלפי גר כתוב **"לא יאכל"**.

ואשר ימלא ידו לכהן תחת אביו

ואת זה באה התורה ללמד אותנו, שעבודת יום הכיפורים זו עבודה של איש אחד בבית המקדש שהוא בעבודת יחיד מכפר ביום המיוחד על כל חטאי עם ישראל, וזה עוצמה עצומה הנתונה בידי של אדם בודד, ולכן דווקא כאן מוזכר שבנו של הכהן גדול יורש אותו, כי בן של של כהן גדול נולד בקדושה ובטהרה עצומה שלא מצוי כמעט, ולכן הבן הזה מתאים להמשיך מורשת עוצמת אביו לכפר על כל עם ישראל בעבודת יחיד.

ובעת כתבתי זאת התמלאתי רגש ודמעות, כי נזכרתי בשנת חייו האחרונה של **אבי רבי שלום ריינר זצ"ל**, שבערב יום הכיפורים לפני השקיעה התכוונתי לצאת לבית הכנסת בו שימשתי כגבאי עם מלבוש לבן – קיטל ועטוף בטלית להתפלל תפילת כל נדרי.

ובדיוק ברגעים אלו הגיע אבי עם אמבולנס וביקש ממני להצטרף עמו לבית חולים קפלן, וכמובן עזבתי את ילדי

באיסור אכילת דם התורה מביאה כאן התורה כמה הזהרות וכמה טעמים **"כי נפש הבשר בדם הוא"**, **"ואני נתתי לכם על המזבח לכפר על נפשותיכם כי הדם הוא בנפש יכפר"**, וצריך להבין מה פשר הכפילויות בהזהרות.

ואולי התורה באה לומר לנו איסור לאכול או לשתות דם בנפרד מהבשר, ועוד איסור התורה באה לאסור גם דם הנמצא בבשר שחייבים למלוח את הדם ולא לאכול את הדם המעורה בבשר.

ועוד נראה שהכפילות באה ללמדנו שלא רק אסור לאכול דם מחולין ששחטתי, אלא אסור לאכול דם גם מבשר שקיבלנו מחלק הבעלים של הקרבן כדוגמת קרבן שלמים שרוב הבשר אוכלים הבעלים, שלא נחשוב היות והמזבח קיבל חלק מהדם וכיפר או ריצה עלינו בזריקת הדם, אדרבא נאכל את הבשר עם הדם להשוות את אכילת הקרבן לכעין אכילת מזבח כביכול שהרי אכילת הכהנים והבעלים מכפרת ומתקנת ומרצה את הקרבן, לכן התורה אומרת שגם בקרבן לנו אסור לאכול דם.

ואכן נראה מדברי התורה שיש כמה סיבות לאיסור אכילת דם, טעם ראשון: **שהדם הוא הנפש** ולא מתאים שאדם יאכל דם ויתחבר לנפש בהמה ככתוב ברמב"ן, וזה מתאים

למעניין יראה שהנה התורה משנה מתחילת העניין לסופה, שבתחילה נכתב **"ואיש איש מבית ישראל ומן הגר הגר בתוכם אשר יאכל כל דם ונתתי פני בנפש האכלת את הדם והכרתי אתה מקרב עמה"** הרי שהתורה כללה את הישראל והגר יחד באיסור ובעונש הכרת, ואילו בסוף כתוב **"על כן אמרתי לבני ישראל כל נפש מכס לא תאכל דם והגר הגר בתוכם לא יאכל דם"** וכאן התורה כותבת משנה באיסור נפרד לישראל ואיסור נפרד לגר?? כמו כן אצל ישראל כתוב לא תאכל, ואילו אצל הגר כתוב לא יאכל האם יש בזה משמעות??

ואולי יש הבדל בין נפש יהודי לנפש גר, שאצל יהודי יש איסור אכילת דם בכדי שלא יתחבר נפש האדם לנפש הבהמה הנמצאת בדם, ואילו אצל גר לא שייך טעם זה, או בגלל שכבר אכל דם בהיותו גוי ונפשו כבר נתחברה בנפש הבהמה, אבל זה דחוק בעיני שהרי גר שנתגייר כתינוק

ראיתי שבספר **מקדש מרדכי** שואל מדוע דווקא בעבודת יום הכיפורים התורה מלמדת אותנו שכן כהן גדול יורש את אביו??

ונראה לי לתרץ על פי הפסוקים הבאים **"וכפר את מקדש הקדש ואת אהל מועד ואת המזבח ואת הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר: והיתה זאת לכם לחקת עולם לכפר על בני ישראל מכל חטאתם אחת בשנה"**.

וראיתי בספר **החינוך** במצוה **רע"ב** שמבאר את ציווי התורה שעל כהן גדול להתחתן רק עם נערה בתולה ולא בוגרת ולא אלמנה, וז"ל: משרשי המצוה, לפי שהעיקר הטוב שבאדם הוא שיהיה לו מחשבת טהרה ונקיות, כי אחרי המחשבות ימשך מעשה הגופות, על כן ראוי לו למשרת הגדול להדבק באשה **שלא קבעה מחשבתה באיש אחר זולתי בו**, שהוא **קדש קדשים**, ומתוך כך יהיה הזרע אשר יתן לו **השם ממנה טהור ונקי ראוי לעבוד בקדושה**.

וטהר לבנו – אחרי מות

והצטרפתי לאבי, ובזמן כל נדרי בבית כנסת הייתי בנסיעה באמבולנס!!

ולאחר שטיפלו הרופאים באבי שסבל קשות, הם שיחררו אותו בליל יום כיפור, ובגלל קדושת היום נשארנו באכסניה בבית חולים של ש"ב הרב ירט שליט"א עד מוצאי היום הקדוש, ואבי ראה בפני את צערי שאני מתפלל יחידי ביום כיפור בלי ריכוז ודבקות ורגש, כי אוזני ועיני וכל ריכוזי היה באבי השוכב ומתייסר רח"ל.

ואבי זצ"ל שהיה איש צדיק וחכם מאוד, חיזק אותי באותה שעה ואמר לי מילים שממש חיזקו אותי באותה שעה ובכל זמן שאני נזכר בהם דמעות עולות בעיני, והוא במתק דבריו אמר לי: יוחנן בני היקר, דע לך שאין לך מה להצטער על שאתה מתפלל היום לבד בתפילת יחיד ביום הכיפורים, דע לך שמהות עבודת יום הכיפורים הייתה עבודת יחיד, שהכהן גדול עבד לבדו כל עבודות יום

הכיפורים, והוא בעבודת יחיד כיפר לא רק עליו ולא רק על משפחתו ועל שבטו, אלא בעבודת יחיד המיוחדת ליום הכיפורים, הוא כיפר על כל חטאי עם ישראל!! ובני היקר הקב"ה שיודע מרת את ליבך שרצית להיות בתפילת רבים בבית הכנסת במניין שהקמת וארגנת לימים נוראים, לוקח את תפילתך שהתפללת כאן בעבודת יחיד בגלל כיבוד אב, ומחשיבה לעבודת יחיד של כהן גדול ביום הכיפורים!!

ושמעתי את הדברים, ובכיתי ואמרתי לאבי אבי היקר נחמתני!! היה שווה לי לחיות כל החיים רק לשמוע את דבריך אלו המתוקים מדבש והנוגעים לעומק הלב.

ולכן לא פלא שהמושג של עבודת יחיד ביום כיפור קרוב מאוד ללבי, ומקדיש אני את מאמר זה לזכות אבי מורי הצדיק שיהיה נשמתו צרורה בצרור החיים, ושזוכה לעשות לו נחת רוח תמיד בכל ימות השנה אמן ואמן.

ועוד למדתי היטב מאבי זצ"ל להנעים את קיום המצווה, שהרי אבי יכול היה לצאת ידי חובה ולאמר לי הרי אתה זוכה ומקיים מצוות כיבוד אב מה לך להצטער על כך?? ואם היה אומר לי זאת הוא היה צודק כי זה מאוד נכון, אבל עדיין הייתי מרגיש שלמרות קיום מצוות כיבוד אב עדיין הפסדתי את עבודת יום הכיפורים בתפילה בציבור ובהתלהבות ובדבקות, אבל אבי מורי זצ"ל השקיע מחשבה מעמיקה להנעים לי את קיום המצווה, וניחם אותי שלא רק קיימתי את מצוות כיבוד אב, אלא גם הרווחתי ולא הפסדתי את עבודת יום הכיפורים, ככה שמכל הבחינות הרגשתי מצוין ושמח וטוב לב, ומעלה זו מחייבת אותי להנחיל לבני ולתלמידיי.

וכפי שרבים שהכירו את אבי נהנו מהבנתו המעמיקה בנפש האדם וידע לשמח כל אדם בכל מצב, ותמיד מכיריו הרבים מספרים לי עליו מתוך אהבה עזה והערצה רבה, כך עלי לנהוג תחת אבי ובפרט בדור שלנו דור שלא היה כמותו דור שרוצה סיפוקים מיידיים, ודור שיש לו הרבה מאוד מפתים שבנקל אפשר להשיגם וליפול עמם לשאול תחתית, בוודאי החובה עלי להתעמק בנפש האדם ולא רק להנחיל תורה ומצוות כגזירת מלך, אלא להנעים עלי ועל צאצאי ותלמידי את נועם התורה ונועם התפילה וקיום המצוות, ושנזכה כולנו שיקויים בנו "קדשנו בקדשנו במצותך ותן חלקנו בתורתך. שבענו מטובך – נשבע בכך שנרגיש שהמצוות והתורה טובים לנו ומשביעים אותנו מכל צרכינו והם ממלים אותנו לגמרי שלא יהיה לנו חסר כלל ריגושים ותאוות, ושיקויים בנו ההמשך ושמחנו בישועתך. וטהר לבנו לעבדך באמת אמן ואמן.

**ערות אשה ובתה לא תגלה לא תקח שארה הנה זמה הוא

ואכן בלומדי תהילים עם תלמידי המצוינים בת"ת תורת אמת בבני ברק, היה קצת קשה מדוע בחר דוד לפתוח את ספרו תהילים ב"אשרי האיש אשר לא הלך בעת רשעים כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה ויללה"? ומדוע במזמור השני דיבר על הגויים שמתאגדים לקלקל את עם ישראל בעבירות ולנתקם מעול מלכות שמים, שבכך הקב"ה לא ישלח את המשיח לגאול את עם ישראל מחמת עונותיהם?? ומדוע במזמור השלישי בו מתחיל דוד לספר על צרותיו ועל התחזקותו בה' אומנם במזמור זה הוא מספר על שברח מפני אבשלום בנו, וזה היה כמעט בסוף צרותיו ולמה הביא זאת ראשונה??

ונראה לתרץ שדוד המלך בפרק א' מסביר לכל יהודי בכל דור ודור עד דור ביאת המשיח איך הוא עצמו ואיך כל יהודי יכול להתמודד ולהצליח בחיים הנכונים ולהתגבר על כל הניסיונות ומשברי החיים, ולכן פתח באשרי האיש אשר לא הלך וכו' שלא התקרב לרשעים ולרוע אפילו לא במקרה, כי על ידי המקרה או התקרבות כלשהיא הרבה פעמים נגררים ונופלים עד לתהומות, אבל זה לבד לא מספיק, כי אם היצר חומד את הרע אז כמה זמן אפשר לחנוק אותו?? הרי בסוף הוא יתפרץ חלילה רח"ל, לכן דוד אומר שחייבים חוץ מסור מרע מוכרח ועשה טוב, דהיינו שחייב אדם להגיע לריגושים חיוביים, ולאהוב את הטוב ושהטוב יתן לו סיפוק מושלם כך כבר לא יצטרך למלאות את סיפוקיו ברע, וגם בהתמידו בחיבורו לטוב באהבה זה יגרום לו להגיע לשנאת הרע ותיעוב הרע, ככתוב "אוהבי ה' שנאו רע", וככה הם זוכים ל"שומר נפשות חסידיו" ו"מיד רשעים יצילים".

ומוסיף דוד המלך שלהגיע לריגוש חיובי ולסיפוק חיובי ולשמוח ולהידבק בטוב, שיתקיים בו הפסוק "כי אם

הגמרא במסכת ע"ז יז' מביאה פסוק "מזימה תשמור עלך תבונה תנצרכה" אמרו רבנן לרביא מה הכוונה "מזימה"? ובתחילה סברה הגמרא שהכוונה "לתורה", שכתוב בה "זימה" והתרגום כתב "עצת חטאין" וכתוב "הפליא עצה הגדיל תושיה", והכוונה כפי שרש"י ביחזקאל טז' מג' על הפסוק "ולא עשית את הזימה" - שאף על פי שאני נתתי דרכך בראשך לא עשית "עצה" לתת לב על תועבותיך לשוב מהם, ומוסיף רש"י שכל "זימה" שבמקרא לשון "עצה" הוא, יש לטובה ויש לרעה.

וממשיכה הגמרא שאם הכוונה לתורה א"כ היה צריך להיות כתוב "זימה תשמור עליך" ולמה כתוב "מזימה"? ומתרתת הגמרא שכוונת הפסוק מדבר זימה (עצה רעה) תשמור עליך תורה.

וראיתי הסבר נפלא שהיצר הרע של עריות קשה מאוד מאוד וכנגדו ה' ברא את התורה שנותנת כוח לנצח את היצר הרע של עריות, כדברי הגמרא קידושינו ל' בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין, ודווקא עומק מחשבת התורה כי עצה הכוונה נתינת לב וחקר הלב ומחשבה מעמיקה.

וייתכן שבעיקר חידושי תורה שמחדשים מתוך עומק המחשבה זה מנצח את עומק המחשבה של היצר המביא לידי חטאים, וכן עומק הדמיון של יופי החטא שהיצר מיפהו וגורם לנו להתאוות לחטא עד כדי טמטום, כנגד זה שמחת התורה בפרט שמחת החידוש היא הגורמת לנו שמחה ועונג שנראה לנו כל העולם שמח בשמחתנו בשמחת החידוש, או שיהודי שהתחדש לו חידוש מרגיש התרוממות הרוח כביכול הוא שרוי בעולמות העליונים.

וטהר לבנו – אחרי מות

ובזכות שדוד קיים את מה שכתב במזמור א' הוא הצליח להתחזק ולעמוד גם בניסיון קשה ביותר זה.

ומצאתי הוכחה שאכן זה היה הניסיון הקשה מכולם, כי הנה במזמור ג' המזמור שדוד מספר על בורחו מפני אבשלום, דוד המלך אומר "אני שכבתי ואישנה הקיצותי כי ה' יסמכני", ומסביר רש"י "אני שכבתי ואישנה" - לבי אטום בדאגה ופחד. "הקיצותי" - מדאגתי כי בטחתי כי ה' יסמכני: ובסגון דומה כתב המצודת דוד כשאני שוכב ונרדם מגודל הצער. הקיצותי התעוררתי מהשינה – (מצודת ציון) - הפגתי צערי בזוכרי אשר ה' יסמכני, ומשמע שדוד המלך נרדם מתוך צער ודאגה, אבל כשהתעורר מהשינה הוא התחזק בביטחון שה' יעזור לו.

וקשה שהרי במזמור ד' סיים דוד המלך "בשלום יחזו אשכבה ואישן כי אתה ה' לבדד לבטח תושיבני", ומסביר המצודת דוד בשלום - מבלי פחד אשכבה ואישן – שדוד אומר שהוא נרדם מיד כי הוא בוטח בה', כי מי שדואג ופחד לא נרדם מיד כששוכב כי הוא מלא בדאגות ופחדים המפריעים לו להירדם, אבל דוד נרדם מיד, כי אתה ה' - המושל בכל ובידך הוא להושיב אותי בבטח מבלי פחד.

והנה יוצא שמזמור ג' סותר את מזמור ד', שבמזמור ג' מספר דוד שמרוב דאגות הוא לא נרדם, ואילו במזמור ד' כתב דוד שהוא בוטח בה' ונרדם מיד??

אלא נראה שרק בניסיון הקשה מכולם שמתואר במזמור ג' בו דוד ברח מפני אבשלום בנו רק אז דוד המלך לא נרדם כששכב מרוב דאגה ולחץ, אבל בשאר ניסיונות שעבר בחייו הוא נרדם מיד כי היה לו ביטחון חזק בה' שיציל אותו מכל קושי, ומדוע אכן זה היה ניסיון הקשה מכולם?? למה רק בזו לא הצליח להירדם מיד והיה אכול צער ודאגות??

התשובה היא כי בניסיון זה, דוד המלך פחד לא רק לשלום, אלא כאן הוא חשש מאוד לחילול ה', שאנשים יתמהו איך יתכן שצדיק כמו דוד נענש שבנו מבקש להורגו?? עד כדי כך שהגמרא סנהדרין קז' אומרת שביקש דוד להראות עצמו שיחשבו שהוא עובד עבודה זרה, בכדי שאנשים יגידו שמגיע לו עונש מאת ה' כי הוא פשע בעבודה זרה, אבל גם כביכול פתרון זה למנוע חילול ה', הציק מאוד לדוד המלך שעדיין יש חילול ה' גדול איך יתכן שדוד המלך נעים זמירות ישראל נכשל ונפל לעבודה זרה רח"ל!! ולכן בניסיון זה בלבד היה לדוד קשה להירדם מתוך צער ודאגה על חילול ה' שיגרם וישגורם.

אבל דוד התעורר משנתו הטרופה, והתחזק שה' הטוב ימצא פתרון טוב עבורו שלא יצא חילול ה' חלילה, ולמרות שעדיין לא ידע מה הפתרון כי הפתרון נאמר לו על ידי חושי הארכי שאנשים יודעים שצער זה נגרם לדוד כי התחתן עם יפת תואר במלחמה שיוצא מזה בן סורר ומורה, ובכל זאת עוד לפני שדוד ידע על הפתרון הזה הוא התחזק באמונה כשהתעורר, שה' ישלח לו פתרון מושלם שלא יצא מזה חלילה חילול ה'.

והסיבה שבטח שה' יעזור לו וגם ימנע ממנו חילול ה', כי הוא קיים בשלימות את מזמור א' להיות דבוק בטוב ה' באהבה, ולמאוס ברע.

בתורת ה' חפצו, זה על ידי שיתקיים בו "ובתורתו יהגה יומם ולילה", וכפי שפירש זאת המצודת דוד כי אם - לא סוף הדבר שחלל ונזהר מעצת רשע, כי אם עשה גם את הטוב, כי כל חפצו היה בתורת ה', ובתורתו - בכל עת יחשוב להתבונן במה שהמציא בלבו טעמים וציצים פרחים לתורה!! דהיינו כל הזמן יתעמק לחדש חידושי תורה בכל צורות וחלקי החידוש, כי על ידי חידושי התורה הוא מגיע לשמחה ולדבקות בתורה ולאבה עזה בבורא עולם שברא את התורה הקדושה, ואש שלהבת זו מספקת אותו ומנצחת את אש התבערה של סיפוק לרעה של היצר הרע, וכפי שכתבתי קודם מה שאומרים בתפילה בשבת ויו"ט קדשנו במצוותיך ותן חלקנו בתורתך - שנזכה שיהיה לנו חלק בתורה בהתמדה ובחידושי תורה ואז נשבע בסיפוק טוב וממילא נזכה לוטהר לבנו לעובדך באמת ולא מתוך יצר נסתר המפתה תמיד לעשות רע אלא נזכה להיות אוהבי ה' שנאו רע, כי הלב נטהר מחשק רע.

ובפשטות דברי הגמרא שתחילה כשאדם לומד זה נחשב תורת ה', אבל כשמתמיד בלימוד התורה זה נהפך לתורתו - כשלו, ומלבד ההסבר שעל ידי התמדה בתורה אדם מתחבר לתורה ונהפכת להיות חלק ממנו כביכול - מכוח חיבורו והתמדתו בתורה ימים רבים, אפשר שכלול בזה גם שעל ידי התמדה בלימוד התורה הוא זוכה שתחשב תורתו - כי זוכה הוא להתעמק בה כראוי ולחדש חידושי תורה רבים ולכן התורה נחשבת כתורתו.

ועל אדם כזה טען דוד שהוא חזק עם שורשים חזקים ופריו מתוקים וגם כשאין פירות - אולי הכוונה כשאין לו ברגע זה חידושי תורה שהתחדשו לו, בכל זאת גם "עלהו לא יבול", אלא מועיל לצל לבני אדם, כי תמיד הוא שופע קדושה ויראת שמים על עצמו ועל כל הקרובים אליו.

ואומר דוד במזמור ב' שחיזוק זה ללכת בדרך חיים זו, עזר לו בתחילת ימי מלכותו וגם תעזור בימי ביאת המשיח לעמוד נגד כל הגויים שזוממים לקלקל את עם ישראל בטומאה והסרת לבם מחיבורם לאבינו שבשמים, כי כך הם בטוחים שלא ירצה ה' לגאול את עמו ישראל, ומול רצון הרע של כל הגויים אומר דוד המלך נצליח בעזרת ה' להתגבר נגד הפיתויים, ונגרום שה' יביא את הגאולה על ידי משיח צדקנו כי למרות סערות התקופה והניסיונות נהיה חזקים באמונה ובדבקות בה' ונמשיך להיות קשורים אל אבינו שבשמים, כי גם בדור קשה זה נפעל כדברי דוד להתרחק מרע לגמרי ולדבוק בטוב בחידושי תורה, וכך עד ביאת המשיח יהיו צדיקים שיצליחו לשרוד בקדושתם.

וה' הטוב לא יתן להם ליפול חלילה בטומאת הגויים, אלא הקב"ה יחדש להם את הכוח להילחם ברע ולדבוק בטוב, כאילו היום נולדו לקדושה והקדושה חדשה היא - וההתלהבות מחידושי התורה תהיה כאילו היום ניתנו, כאילו זה היום זה הפעם הראשונה בו זכה לחדש חידושי תורה, וכולו יהיה בהתרגשות מכוח החידוש שזכה לחדש, וכך יצליח להפיל את כל הגויים ועצתם הרעה.

וממשיך דוד במזמור השלישי לספר את הניסיון הקשה ביותר שהיה לו בחייו, והוא שבנו אבשלום ביקש להורגו,

למה זימה – עצה לחטאים נכתבה דווקא בערות אשה??

יתכן שהיות וכתב רש"י שאיסור אשה ובתה זה דווקא כשלקח בנישואין את האם, אבל כשבא על שניהם בלי קידושין ונישואין לאחת מהן, אין את איסור ערוה זו, ולכן כאן שיש כביכול פתח של היתר, היצר נכנס דרך פתח זה לפתות ולתת מחשבת רשע ועצה רעה שיחטא בערוה זו שהיא פחותה בחומרתה משאר העריות.

וכנגד זה, בכוח חידושי תורה שמחפשים למצוא פתחים בתורה לחדש בכל דרך זה מגביל לעצת היצר, וכוח מנצח כוח בס"ד.

וטהר לבנו – אחרי מות

שעיר לעזאזל - לימוד זכות על השטן – הרווח הגדול של עם ישראל ביו"כ

מכולם היא שהשטן עצמו השלים עם אברהם אבינו והשלים עמו וחיפש טובו וחבר וידיד נאמן.

ידב אחא שגילה ואמר זאת שהמליץ יושר על השטן אכן לא חיפש נשיקות מהשטן, אלא הוא שמח שהשטן יסכים והסכים עמו, כי בכוח זה דורשים מהשטן ביום כיפור שיקח את השעיר לעזאזל ולא יקטר על בני אברהם יצחק ויעקב, בטענה שבגלל שלימות אברהם הקב"ה קבע שזכותו תגן על בניו לדורי דורות, ואם לא ימליץ טוב מכחיש וסותר הוא את שלימות כוח אברהם אבינו ואת הידידות שהייתה לו כשהשלים עם אברהם אבינו, ועליו להמשיך להמליץ יושר, וחלילה אם לא יוכח שאין לו אהבה אמיתית ושלימות עם אברהם אבינו, ואם כן השטן ברשעותו רק התכווין לצער את איוב הצדיק.

יש להוסיף עוד בעניין, שבעצם אם הקב"ה מעיד על איוב שהוא צדיק מושלם שאין כמותו בכל הארץ, אם כן היה על השטן להשלים ולהטיב ולהמליץ טוב גם על איוב, ומדוע החליט השטן להמליץ טוב רק על אברהם הצדיק המושלם??

אלא יתכן שהשטן ראה שלימות באברהם יותר מהשלימות של איוב **במעלה שיש לאברהם אבינו ילדים ודורות שימשיכו את דרכו**, כפי שהעיד הקב"ה על אהבתו לאברהם בראשית יח' יז', **"וה' אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה: ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום ונברכו בו כל גויי הארץ: כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט למען הביא ה' על אברהם את אשר דבר"**, ומעלה זו הייתה שלימות אברהם יותר מאיוב לכן על צדיק מושלם זה השלים השטן ואילו לאיוב היה חסר שלימות זו ולכן השטן אהב יותר את אברהם, או שאהב רק את אברהם שהיה מכל הבחינות בשיא השלימות.

דווקא לכן, חייב השטן לא לקטר על בניו של אברהם אבינו כי מעלת ושלימות אברהם אבינו נובעת מבניו אחריו, ולכן הסכים רב אחא לקבל נשיקה מהשטן העיקר שהשטן יאולץ ביום כיפור יום בו מזכירים זכות אברהם אבינו שלא יקטר על עם ישראל חלילה.

ויתכן שאברהם אבינו זכה שימשיך ממנו עד סוף כל הדורות זרע קודש ההולכים בדרכי אברהם עד ביאת משיח צדקנו, זה בגלל כל המעלות שהזכיר השטן כשלימד זכות על אברהם אבינו, שהכלל השווה בכולם שאברהם שמע בקול ה' בלי להרהר ולפקפק חלילה בציווי ה' למרות שהתוצאות היו נראים כאסון, כגון שהלך לשחוט את בנו ובחזור מהעקידה מתה שרה אשתו, וגם היה עליו לשלם כסף רב לקבורתה למרות הבטחת ה' שארץ ישראל שלו היא, בכל זאת היה תמים עם ה' בלב ונפש.

וללמדנו, שמעלת אברהם שזכה לשלימות היא בתמימות שלא הרהר אחר ה' למרות השאלות והאסונות שראה מסיבי שהגבירו את התמיהות, ולכן זכה לדורות ישרים מבורכי, זרע קודש הממשיכים בדרכו הקדושה, ובדרכו הנשגבה נצעד גם אנו, מבלי להרהר אחר הנהגת הקב"ה בעולמו, וברוך שמסר עולמו לשומרים, ובזכות הציות לפסקי רבותינו והאמונה התמימה נתפלל שנזכה גם אנו לשלימות אמיתית המשפיעה לדורי דורות.

ואנא זכור נא, אם תזלזל ברבנים שאינם רבני קהילתך, דע לך שבניך בליבם יחשבו הרי רבני קהילה השניה דומים הם בכל מעלה הנראית לרבני קהילת אבי, ואם אבי מסוגל למרות מראם הטוב ותפילתם ולימודם לטעון שהם לא רבנים ולא שווים כלום אלא רשעים הם, בסוף בנך ישדרג את השיטה ויגיד שגם רבני המשפחה רבני אביו, גם הם לא שווים כלום, ורשעים הם ואינם צדיקים בדיוק כפי שהרבנים האחרים לא שווים ואינם צדיקים. ובסוף הבנים יצאו לתרבות רעה, כי יזלזל בכל היקר לך וליהדות, ויבז בקול רם וילעג לרבותיך ולכל היהדות, והדברים מפורסמים וידועים.

אלא תכבד רבותיך, ותלמד בניך לא לדבר סרה ברבנים, אלא חנכם שרבותינו גדולים לא בגלל שאחרים קטנים ורעים, אלא רבותינו הם המתאימים לנשמותינו, וכשתראה בטוב ירושלים כל ימי חיך, תזכה לראות בנים לבניך שלום על ישראל, בנחת ובשמחה ובשלום.

הגמרא ב"ב טז' רב אחא לימד זכות על השטן שהתכוון לשם שמים בכך שציער מאוד את הצדיק איוב, כי היו לשטן רחמים על אברהם אבינו שהיה עמוד החסד ובכל זאת היה נראה שהקב"ה מעדיף את איוב כצדיק שאין כמוהו בכל העולם כולו, וכאב לשטן מה יהיה עם חסדיו וזכויותיו ואהבתו של אברהם אבינו להקב"ה ולבריותיו, ולמה לא גברו חסדי אברהם להחשיבו לצדיק הגדול ביותר.

יש מפרשים שכוונת השטן הייתה שזכות אברהם תלמד זכות על עם ישראל, ובאמת התפלאו המפרשים מה פשר הדבר וכי החליף השטן את תפקידו??

והחתם סופר מסביר שכוונת השטן הייתה לרעת עם ישראל, שהקב"ה יזכור זכות צדקות אברהם כי על ידי זה הקב"ה ישווה את גדלת אברהם וצדקותו מול פחיתות עם ישראל, ומחמת המרחק העצום בדרגות הקדושה הקב"ה יכעס ויעניש את עם ישראל.

וכפי שכתב השל"ה שלכן באמצע התוכחה כתוב **"וזכרתי את בריתי יעקב"** וגוי שזה לא לטובת עם ישראל אלא תוכחה לעם ישראל, ראו כי בני גדולי וענקי הדור אתם ובכל זאת לא למדתם ממעשיהם.

ואילו הבן איש חי בבניהו בן יהודע מבאר, שהשטן לא דיבר טוב על אברהם אבינו ע"ה, אלא רק לאחר שאברהם אבינו נפטר, ולא הייתה כוונתו בזה להטיב לאברהם אבינו ע"ה, אלא כדי לעשות רע לאיוב ולהקטין את גדלותו בעני ה'.

ולפי דבריהם הק' לכאורה עדיין קשה שאם כן מדוע נישק השטן את רב אחא, הרי בעצם רב אחא גילה מצפוניו הרעים שכוונתו לרעה ולא לטובה, ואיך כתוב בגמרא שרב אחא טוען שכוונת השטן הייתה לשם שמים והתכווין לטובה ואפילו משווה אותו לפנינה שציערה את חנה העקרה בכדי שתתפלל לה' שיהיו לה ילדים!! כמו כן צריך עיון וכי רב אחא נהנה מהנשיקה של השטן?? וכי רב אחא חיפש ללמד זכות על השטן??

אלא יתכן לתרץ שאכן השטן התכווין לטובה – לשם שמים, להמליץ על שלמותו של אברהם אבינו, ככתוב **במשלי** טז' ז' **"ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישרים אתו"**, והיות ואברהם אבינו היה תמים עם הקב"ה ושלים בכל, לכן גם השטן אהב אותו כי לא היה באברהם אפילו נקודה מזערית של רוע או חוסר טוב.

והיות והשטן השלים עם אברהם אבינו דווקא בגלל שלימותו המוחלטת, לכן הוא נלחם שהקב"ה יסכים עמו שהוא מושלם יותר עוד יותר מאיוב, וההוכחה הגדולה

וטהר לבנו - קדושים תהיו

קדושים תהיו כי קדוש, איש אמו ואביו תיראו, ואת שבתותי תשמרו

ולכן יוסף שנזכר באביו, זכר את האור של "חכמת אדם תאיר פניו" המשותף לאבא ולו, ונזכר בתענוג והגישמאק האין סופי שהיה לו כשלמד עם אבא צדיק ומתמיד - יעקב אבינו, וכשנזכר שהתענוג הקדוש והרוחני שהיה לו עם אביו השפיע עליו שאפילו נדמו פניו לאביו, זה היה זיכרון מתוק מאוד, ומתיקות זו עזרה לו להתגבר על תענוג העבירה שהיצר פיתהו בחזקה.

ואם כן, זה החיבור והקשר בין קדושת הברית לכיבוד הורים, שמי שיחזק את הקשר להוריו, שיהיה קשר אמיץ וחם, עד כדי כך שאתה מרוב הקשר החזק שיש לך עם הורידך, אז גם אם מטבעו של עולם האמא לא מפחידה כמו האבא וכפי שכתב רש"י, אתה הבן בשונה מאחרים כן תירא מפני אמך ולא רק מפני אביך.

ואין כוונתי לפחד מעונש, כי זה לא פחד שבידך הבן ליצור אותו, כי פחד כזה ההורים הם שיוצרים אותו, אלא יראה של כבוד שבאה מתוך אהבה וקשר חם שמפחדים מאוד לפגום בקשר האמיץ ופחד לפגום בכבוד ההורים, וכשיש קשר כזה של חום ואהבה ויראת הכבוד במשפחה, ממילא אתה לא תרצה לאכזב אותם ולא תרצה לצער אותם חלילה.

וכמו שאומרים, החום שבבית מציל מהחום שבחוץ, שמי שיש לו חמימות במשפחה לא יחפש חמימות זרה ושלילית בחוץ וברחוב ולצער את הוריו, כי טוב לו בחמימות המשפחתית.

כמו כן בשעת ניסיון קשה תיזכר בתענוג של עונג וקדושת השבת, ותיזכר בתענוג ובדבקות של שירי שבת כגון שירת "קה אכסוף נועם שבת" או "קה ריבון עלם ועלמיה" או בנעימות שבת אחרות שהלהיבו ורוממו אותך במיוחד.

כי אם בעת ניסיון תיזכר בתענוג הכי רוחני שהיה לך ותזכור את המתיקות ואת ההשתוקקות שהייתה לך לבורא עולם לאבא שבשמים, ככה תוכל בעזר השם להתגבר.

וזה גם מה שכתוב בגמרא "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין"! תבלין זה טעם - גישמאק, שבשעת ניסיון תיזכר בטעם בריתחא דאורייתא שהכי נהנית ובתענוג של החידושים שהתלהבת מהם, בזה תשקט את תאוות ליבך הסוער.

וגם נשתמש ב"כוח הקדושה" וכפי שכתב האור החיים הקדוש, שמי שיש לו שמירת הברית וקדושה, ממילא יזכה לקדושת השבת, שמי שגופו קדוש אזי הוא נכנס לשבת בקדושה וטהרה, ואז הוא מקבל את השבת אחרת לגמרי.

וכפי שכתבתי ב"ה לחזק רבבות מעם ישראל שבקבלת שבת בעת אמירת בואי בשלום ניתן מתנה לשבת המלכה בהתעלות רוחנית שהתעלינו בה השבוע יותר משבוע שעבר, וזה יכול להתבטאות גם שנבוא לקראת שבת קודש ביותר ימים רצופים קדושים וטהורים בלי נפילות ח"ו, אין לכם מושג איזה קבלת שבת זו כשנותנים לשבת מתנה יקרה כי השבת מחזירה לנו גם מתנה, ומתנה משבת זה מעין עולם הבא.

וגם היחס להורינו יהיה שונה בתכלית ולטובה, כי מי שיש בו קדושה ממילא יש לו יראת שמים, וכשיש יראת שמים קל לו להגיע ליראה להוריו, כי התרגל ליראה, רק חזק ואמץ.

"קדושים תהיו" – ביאור במחלוקת הראשונים

ובעצם יש גמרא יבמות כ"ה הקשורה לעניין, שנחלקו אמוראים שם, לדעת אב"י "כל המקיים דברי חכמים נקרא קדוש", ואילו רבא טוען (ע"פ ביאור המהר"ל), וכי אם לא יקיים דברי חכמים אזי האם הגדרתו לא קדוש אבל גם לא רשע?! הרי רשע הוא!!! ואם כן מי שמקיים את חובתו לשמוע בקול חכמים איך אפשר להחשיבו כקדוש, לכן

קדושים תהיו, כתב רש"י "שנפרוש מן העריות ומן העבירה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה - זהירות מזנות אתה מוצא קדושה", ונשאלת השאלה אם כן מדוע סמוך לזה כתוב "מורא אם ואב", ו"שמירת שבת"??

וראיתי באור החיים הקדוש, ששמע מאנשי אמת, שעל ידי פחד ויראה מהוריו יכול להינצל מעבירות של זנות, כשייזכר בהם או יזכיר לעצמו אותם בעת ניסיון של עריות, וכמו שהגמרא סוטה ל"ז אומרת, שכשאתה פוטיפר תקפה את יוסף, ויצרו של יוסף התגבר עליו הזדמנה לו דמות אביו ומיד התגבר יוסף על יצרו וברח וניצל.

עוד הוסיף, שמי שנכשל בעריות, ביטל מצות מורא אב ואם, שגרם להם זלזול, שיאמרו "ארור שזו ילד", ולכן הקדים הפסוק מורא אם לאב, כי האם מקבלת את הבושה יותר מהאבא, כמו שכתוב "ובן כסיל תוגת אמו".

ומוסיף האור החיים להסביר, שהוסמך כאן, "ואת שבתותי תשמרו" לשון רבים, 2 שבתות - 2 שמירות, אחד שמירה ושבת שישבות ולא יעשה שום דבר שמטמא אותו בברית קודש, ואחד שמירת שבת יום שביעי.

ולמרות ששניהם כביכול שונים ועניינים שלא קשורים, בכל זאת הם כמו עניין אחד, ולכן שניהם נקראים ברית ואותות, כי הם קשורים זה בזה ושניהם מביאים לאותה תוצאה, ומי שנשמר באחד מהם זה יחבר ויתקן לו את המצווה והשמירה השנייה.

וחשבתי איך אכן פועלים הדברים?? ומה סודם?? איך מורא אם ואב ושמירת שבת עוזרים להתחזקות בשעת ניסיון??

ובפרשת וישב מצאנו דוגמא והמחשה לעניין, כי הנה יוסף הצדיק בשעת הניסיון הקשה עם אשת פוטיפר עזרה לו דמות דיוקנו של אביו, וכך בשנייה האחרונה הצליח להתגבר על יצרו.

והבן שואל: מה הכוח המיוחד בזכירת דמות פני אביו????? וראיתי בכלי יקר שהביא מה שכתב רש"י שפניו של יוסף דמו לאביו, וביאר שהיה זה רק בגלל שיוסף היה היחיד מכל אחיו שרצה ללמוד תורה מאביו יעקב, ולכן רק הוא זכה ללמוד מיעקב אביו כל מה שיעקב למד אצל שם ועבר, והיות "וחכמת אדם תאיר פניו", לכן אור הפנים שהיה ליעקב עבר גם לבנו יוסף.

וטהר לבנו – קדושים

מובן שהכוונה היא להתקדש בקיום המצוות, כי קיום כל המצוות קיים גם אצל בורא עולם ע"פ הירושלמי (ר"ה דף ז' ע"א, ומדרש רבא ל"א כ') שהקב"ה שומר את כל התורה כולה.

ונראה שכל מושג הקדושה לפי כל הדעות שורש אחד הוא, שהנה יש 2 דרכים כלליות לאדם בעולם הזה - עולם הניסיונות, דרך אחת **התאפקות**, ומול זה הדרך השניה שהיא **לחיות בלי גבולות ומעצורים**, וכלול בזה גם מי שאין לו גבולות במותרות, כי גם זה מראה על חולשה רוחנית מפני שהוא נמשך אחרי תאוות לבו ומתמסר להנאתו הגשמית למרות שהדברים כשרים ומותרים, אבל מכל מקום זה הנאות הגוף ותאוות הגוף.

כי אם אדם מתרגל לתאוות בלי גבול, איך יוכל לעמוד כנגד היצר הרע שמושך אותו להיגרר לאיסורי עריות?? הרי הוא רגיל להימשך אחר הנאות הגוף בלי גבולות, ואכן הוא נכשל בעבירות חמורות ודומה הדבר עליו כאנוס ממש לדבר עבירה, כי בטוח הוא שהיצר גדול ממנו.

אבל אדם שתמיד עוצר עצמו ומונע עצמו מהנאות הגוף, ושם לעצמו גבולות ולא מספק את עצמו בתאוות ובהנאות המותרות, לאדם כזה קל יותר לא להיכשל בעבירות של עריות ובכל עבירה אחרת, כי הוא רגיל לשלוט על עצמו ולתת לעצמו מעצורים.

ודוגמא מוחשית לזה נלמד מטבענו, כי הנה בחיים יש תאוות נעימות שמזיקות לבני האדם בלי קשר ליהדות ולרוחניות, הנה דווקא האוכל הכי טעים הוא הכי משמין והכי מסוכן לאדם, כי הוא הורס את בריאותו והורס גם את המראה החיצוני.

אבל גם בתאוות האכילה לא מיד רואים את הנוק, אדם טועם ואוכל ואומר לעצמו הנה אכלתי אוכל מסוכן על פי הרופאים ולא קרה לי כלום, אני בריא ושלם ושמח ועליז!!! אבל זה מצטבר ומצטבר ואז פתאום בום, ה' ירחם!!!

וייתכן שבכוונה כך השם יתברך ברא את הטבע, שנדע שבחיים צריכים להלחם על התאוות הכי מגרות ולהיות מאופקים ולשים גבולות לעצמנו, ולחיות בחשבון, כמו שיש ספירת קלוריות כך תהיה ספירת הנאות מה מותר ועד כמה מותר, גבולות!!

ואכן חובה עלינו להנות מהעולם הזה, כמו שמוכח מהגמרא כלפי נזיר שצריך כפרה שהזיר עצמו מהיין ונקרא חוטא, וגם בברכת האילנות נוסח הברכה **"להנות בהם בני אדם"**.

אבל עלינו רק לטעום ולהנות ומיד לעצור ולא להימשך אחרי התענוג והתאוה, כי להנות ולהודות לבורא יתברך על הטעם הטוב והנעים זוהי אכן חובתנו וזה טוב ומשובח, אבל לא להיגרר ולהימכר כעבד לתאוה ולהנאה, וכדברי רבינו יונה בשערי תשובה.

ללמדנו, שעלינו לחיות כל החיים במצב של ריסון הרצונות והתאוות מכל הסוגים, וכפי שכתוב בתנא דבי אליהו רבה פ"ח ע"ד שאדם מתפלל שיכנס תורה לתוך גופו, יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו, למרות שזה קשה אבל זה סוד ההצלחה, אבל אם נחיה בריסון ובאיפוק, החיים שלנו יהיו טובים יותר מכל הבחינות הן במצב הרוחני והן במצב הגשמי, ובעזרת ה' נצליח להיות אנשים רוחניים יותר ופחות גשמיים, ונוכל להתקרב לבורא עולם כראוי בלי מניעות ומפריעים רק נתעלה ונתחזק אמן ואמן.

בביאור מחלוקת אביי ורבא - המשך

תורה או מאיסורי חכמים הרי ממילא הוא כבר נאסר והיה מחויב בהם גם בלי החלטתו העצמית, כמו כן לכאורה

מבאר רבא קדוש זה הפורש מהמותר לו - **"קדוש עצמך במותר לך"**.

אמנם בעצם בסוגיית שם אין הבדל בהלכה בין אביי ורבא, כי לדעת שניהם מדובר על איסור שניות לערוה שהם קרובים מדרגה משפחתית רחוקה יותר ואסורים מדרבנן, רק לרבא זה נקרא קדושה כי חכמים בתקנתם רצו ליצור קדושה שזה לאסור את המותר מהתורה, ואכן לאחר שחכמים כבר אסרו אותו אז אין כאן קדושה לאדם שמקיים אותם כי הוא כבר מחויב בזה, ואילו לאביי גם אחרי שהוא מחויב בזה עדיין יש לו בקיום מושג של קדושה והתקדשות כי כל המקיים חובות שחייבו חז"ל זה קדושה.

והרמב"ן בפרשתנו מביא את הגמרא בברכות נ"ג **"והתקדשתם"** - אלו מים ראשונים, **"והייתם קדושים"** - אלו מים אחרונים שמצוותם מדברי חכמים וזה מתאים **כדברי אביי, אמנם ההמשך "כי קדוש אני"** - זה שמן ערב שזה לבסס את הידים לפני ברכת המזון (ואולי זה במטרה לברך ברכת המזון מתוך ניקיון מושלם בידים), זה לכאורה לא מתאים לדברי אביי כי **"שמן ערב"** זה לא מדברי חכמים.

אומנם אפשר עדיין להבינו גם כדברי אביי וכפי ששמע מהרמב"ן שבכל ענייני הנקיות שתקנו חז"ל זה בכדי שנהיה פרושים לטובה - **בנקיות הגוף** יותר משאר בני אדם, שזה עיקר רצון חז"ל בתקנתם במים ראשונים ואחרונים, ולכן גם **שמן ערב** אולי משמש כהמשך לרצון חז"ל אף שלא תיקנהו חז"ל כחובה.

והנה בקריאת שמע אנו אומרים **"ולא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם, למען תזכרו ועשיתם כל מצוותי והייתם קדושים לאלוקיכם"**, וכאן בפשטות הקדושה שורה כשנעשה את כל מצוות ה', וזה מתאים לדברי הרמב"ם,

אמנם עדיין יש מקום לפרש **"והייתם קדושים"** הולך על תחילת העניין **"ולא תתרו - שמירת העינים והמחשבות"** - וכדברי רש"י, או שהייתם קדושים הולך גם על **"ולא תתרו - שמירת העיניים וגם על קיום כל המצוות בכללי, וגם זה אפשר להכניס בדברי רש"י - פרושים מעריות ועבירות"**.

והרשב"א ביבמות שם מוכיח כרש"י, שמפורש בגמרא ברכות י' ב' **"ותאמר אל אישה הנה נא ידעתי כי איש אלוקים קדוש הוא"** - מלכ"ס ב' ד' והגמרא מבארת **"קדוש"** לפי שלא ראתה בו סימני טומאה כלל, הרי לנו שמי שאין בו טומאה הוא אדם קדוש.

והנה יש לעיין בסיום הפסוק **"קדושים תהיו - כי קדוש אני ה'"** ובעצם גם כאן צריך ביאור מה הכוונה כי קדוש אני ה', וכי אם קדושה זה פרישות מעריות ומעבירות והרי ברור שלא שייך כלל עניין פרישות מעריות אצל בורא עולם, או פרישות מהמותר מהתאוות?? **ורק** כרמב"ם זה

ייתכן שלדעת רבא **"קדוש"** זה רק מי שמחדש בקרבו עלייה רוחנית בכך שפורש מהמותר לו, ואילו מאיסורי

וטהר לבנו – קדושים

וסיוס, וכל קבלה כזו היא תוספת קדושה, וכעין זה מצאנו בספירת העומר שיש התחלה וסוף, שכל יום סופרים כביכול בנפרד וכל שבוע נספר בנפרד עד סיום כל הספירה התמימה והמושלמת בחג השבועות.

ואילו לדעת **אביי** עצם הדבר שאדם יודע שתקנות וגזירות חז"ל היו מותרות קודם מן התורה, והוא מקבל עליו את תקנות חז"ל כי הוא שמח במשמרת לתורה והפרישות מהחטא שקבעו חז"ל אם כן גם זה נחשב קדושה מצדו.

וגם ייתכן בדעת אביי, שחכמים כשאסרו ותיקנו איסורים דרבנן, הם טמנו בהם קדושה שכל יהודי שיקפיד על דרבנן מחמת שרוצה משמרת לתורה או אפילו כי מאמין בדברי חכמים באמונה תמימה גם בלי לדעת טעמים וגזירתם, בכל זאת יחשב למקיים דבריהם כאילו הוא עצמו תיקנו, וכך היהודי מתקדש מכוח קיום תקנת חכמים.

ללמדנו, שעלינו לחדש קבלה בכל יום להתחזק בעבודת ה', אפילו בקבלה קטנה מאוד ולזמן קצר כי בכל זאת יש כאן התחדשות ויש כאן קבלה חדשה, והעיקר לקיימה באמת, וגם עלינו להתחבר לחכמים ולקדושתם כי קדושת החכמים תשפיע עלינו אם נדבק בהם ובדבריהם, ובעזרת ה' נצליח להיות "קדושים וטהורים" אמן ואמן.

קדושים תהיו כי קדוש אני - המשך

בורא עולם לא חייב לקיים את הטבע בעולם, ובכל זאת בטובו בורא עולם מחדש את הבריאה בכל יום, וזה כעין בחינת המושג "קדש עצמך במותר לך", שדבר שאתה לא חייב בכל זאת תעשהו, כך להבדיל בורא עולם עושה דבר שלא היה חייב לעשותו.

ואולי זוהי הקדושה שאומרים כל יום לבורא עולם בברכות קריאת שמע, ובורא עולם אומר לעם ישראל שלא תחשבו שאם עם ישראל לא יתקדש ויקדש את בורא עולם אזי בורא עולם לא יהיה קדוש דהיינו לא יחדש את מעשה בראשית והעולם יהיה חרב.

לא כך הם הדברים!!! אלא בורא עולם יחדש את העולם כל יום גם בלי שרוב עם ישראל יקדשו אותו, כי כבר התקדש על ידי האבות הקדושים וכדלקמן, אבל בריאת העולם שהתחדשה לא תהיה מאירת פנים לטובת עם ישראל אלא ח"ו להיפך, ולכן הקב"ה מבקש תקדשו אותי כך שהתחדשות העולם בכל יום תהיה לטובה ולברכה אמן.

ללמדנו, שהחיים ממשיכים בכל אופן בין אם אנחנו נהיה טובים ובין אם חלילה נהיה רעים, כי תמיד יהיה לפחות בודדים בעולם שילמדו תורה ככתוב "כי לא תשכח מפי זרעו", אבל איזה חיים אנחנו רוצים??? והרי אפילו את גזירת שעבוד ועבדות מצרים אומר הזוהר שנכון שהייתה גזירה קשה על עם ישראל, בכל זאת שבת לוי המירו את השעבוד לעמל בעיון התורה הקדושה בקל וחומר ובכל חלקי עיון התורה, ולכן גם אנחנו - אם כבר אנחנו חיים והעולם ממשיך להתקיים, ננצל זאת לחיות בצורה טובה ונכונה, ושקשיי החיים שלנו לא יהיו חלילה מפאת כן שבורא עולם כועס עלינו, אלא ננצל את הקושי שנגזר שיהיה ללימוד התורה בעיון ובעמל להתעמק ולהקשות ולמצוא תירוצים בכל חלקי התורה הקדושה.

וגם אם קשיי החיים כביכול מטרידים אותנו ולוחצים אותנו במקום לבכות ולהתייאש מתוך מרמור ותסכול אדרבא לפחות ננצל זאת למסור נפש ולקיים את התורה מתוך עוני וקושי ועבודת ה' מתוך צער וקושי שווה הרבה יותר מעבודת ה' מתוך שלווה הנפש, אכן עלינו להתפלל לא להגיע לידי קושי וניסיון בפרט שאנחנו בדור חלש, אבל כל עוד שהמצב קשה לא להישבר ולהתייאש אלא ננצל זאת לטובה וכאמור, ובעזרת ה' נזכה לחיים מאושרים בזה ובבא, ונזכה לקדש את שמו של הקדוש ברוך הוא בכל העולמות אמן ואמן.

קדושה - המשך

והתבוננתי בתפילות, ובדרך אפשר יש לומר ש"קדוש קדוש קדוש ה' צבקות מלוא כל הארץ כבודו", אומרים על 2 מצבים, מצב ראשון על המחדש בטובו בכל יום תמיד, והיא הקדושה שהמלאכים מקדשים את בורא עולם כל בוקר בעלות השחר עת התחדשות הבריאה.

לדעת רבא אם כבר הנהיג את עצמו בהנהגה טובה של פרישות שקיבל על עצמו, הרי הוא כבר מחויב לקיימה מכאן והלאה כמו נדר, אלא עליו "לחדש כל פעם עוד עליה רוחנית" שמקבל על עצמו פרישות מהמותר לו.

ולכן יתכן ולדעת רבא כדאי לאיש המתקדש, שיקבל על עצמו פרישות לזמן מסוים, וכך כל פעם יחדש את הקבלה של ההנהגה הטובה ובכך הוא נחשב קדוש בכל פעם שמקבל על עצמו, וגם יש בזה מעלה עצומה של נקודת התחלה ונקודת סיום, ושוב התחלה וסיום.

וכן מצאנו בצדקה על פי הרמב"ם פי' המשניות אבות פ"ג ט"ו שעדיף לתת ולחזור ולתת כמה פעמים קצת מאשר לתת את הכל ביחד.

ואכן לכן יש עניין לקבל על עצמנו 40 יום של קדושה להישמר מכל ניסיונות הדור, כי כך יש חדות התחלה

ללמדנו, שעלינו לחדש קבלה בכל יום להתחזק בעבודת ה', אפילו בקבלה קטנה מאוד ולזמן קצר כי בכל זאת יש כאן התחדשות ויש כאן קבלה חדשה, והעיקר לקיימה באמת, וגם עלינו להתחבר לחכמים ולקדושתם כי קדושת החכמים תשפיע עלינו אם נדבק בהם ובדבריהם, ובעזרת ה' נצליח להיות "קדושים וטהורים" אמן ואמן.

בספרא כתוב על פסוק זה "כלומר: אם מקדישים אתם עצמכם, מעלה אני עליכם כאילו קידשתם אותי!! ואם אין אתם מקדישים עצמכם, מעלה אני עליכם כאילו לא קידשתם אותי!!

או אינו אומר אלא אם מקדישים אתם אותי הריני מקודש ואם לאו איני מקודש??? תלמוד לומר "כי קדוש אני" בקדושתי אני, בין מקדשים אותי ובין אין מקדשים אותי".

והדברים לכאורה אינם מובנים, וכי מה ההוה אמינא שאם עם ישראל לא יקדשו את בורא עולם אז בורא עולם לא יהיה קדוש?? וגם מה שייך קדוש אצל בורא עולם, אם הכוונה קדוש לפרוש מהמותר??? הרי אצל בורא עולם לכאורה לא שייך עניין זה כלל וכלל??

ונראה שאצל בורא עולם שייך קדושה בעצם זה שהוא "מחדש בטובו בעל יום תמיד מעשה בראשית", שכביכול

ללמדנו, שהחיים ממשיכים בכל אופן בין אם אנחנו נהיה טובים ובין אם חלילה נהיה רעים, כי תמיד יהיה לפחות בודדים בעולם שילמדו תורה ככתוב "כי לא תשכח מפי זרעו", אבל איזה חיים אנחנו רוצים??? והרי אפילו את גזירת שעבוד ועבדות מצרים אומר הזוהר שנכון שהייתה גזירה קשה על עם ישראל, בכל זאת שבת לוי המירו את השעבוד לעמל בעיון התורה הקדושה בקל וחומר ובכל חלקי עיון התורה, ולכן גם אנחנו - אם כבר אנחנו חיים והעולם ממשיך להתקיים, ננצל זאת לחיות בצורה טובה ונכונה, ושקשיי החיים שלנו לא יהיו חלילה מפאת כן שבורא עולם כועס עלינו, אלא ננצל את הקושי שנגזר שיהיה ללימוד התורה בעיון ובעמל להתעמק ולהקשות ולמצוא תירוצים בכל חלקי התורה הקדושה.

וגם אם קשיי החיים כביכול מטרידים אותנו ולוחצים אותנו במקום לבכות ולהתייאש מתוך מרמור ותסכול אדרבא לפחות ננצל זאת למסור נפש ולקיים את התורה מתוך עוני וקושי ועבודת ה' מתוך צער וקושי שווה הרבה יותר מעבודת ה' מתוך שלווה הנפש, אכן עלינו להתפלל לא להגיע לידי קושי וניסיון בפרט שאנחנו בדור חלש, אבל כל עוד שהמצב קשה לא להישבר ולהתייאש אלא ננצל זאת לטובה וכאמור, ובעזרת ה' נזכה לחיים מאושרים בזה ובבא, ונזכה לקדש את שמו של הקדוש ברוך הוא בכל העולמות אמן ואמן.

קדושה - המשך

והתבוננתי בתפילות, ובדרך אפשר יש לומר ש"קדוש קדוש קדוש ה' צבקות מלוא כל הארץ כבודו", אומרים על 2 מצבים, מצב ראשון על המחדש בטובו בכל יום תמיד, והיא הקדושה שהמלאכים מקדשים את בורא עולם כל בוקר בעלות השחר עת התחדשות הבריאה.

וייתכן שזו כוונת הברכה השלישית שבאה אחרי קדושה, "אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך סלה", שבורא עולם קדוש ומחדש עולמו בכל יום, ואנחנו מתפללים שבכל יום יהיו קדושים בעם ישראל שיקדשו את שמו של בורא עולם, כך שהעולם תמיד יתחדש לטובה ולברכה אמן.

וטהר לבנו – קדושים

וכיון שנברא אדם הראשון אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה, רבש"ע זהו שאנו משבחים אותך בשמו??? אמר להם: לא... בא נח. אמרו לו: זה הוא??? ... עמד אברהם... עמד יצחק... **כיון שבא יעקב, אמרו לפניו: זה הוא??? אמר להן: כן!!!**

באותה שעה קידש הקב"ה את ישראל לשמו... אמר הקב"ה לישראל: הואיל ונקדשתם לשמי עד שלא בראתי העולם, היו קדושים כשם שאני קדוש שנאמר: כי קדוש אני, לכך נאמר "קדושים תהיו".

ומה מיוחד ביעקב יותר משאר הצדיקים ומשאר האבות??? אלא כאמור אצל יעקב התקיים "לא ימוש מפיד ומפי זרעך ומפי זרע זרעך, אמר ה' מעתה ועד עולם", ולכן יש מצב של "ואתה קדוש יושב תהילות ישראל וקרא זה אל זה ואמר - קדוש קדוש קדוש".

ולמרות שכבר אצל אברהם העיד בו הקב"ה "כי ידעתיו למען יצווה את בניו אחריו ושמרו דרך השם", בכל זאת רק אצל יעקב ראו זאת בחוש.

ולפי זה ייתכן שזה פירוש הספרא שהובא קודם: "כי קדוש אני" בקדושתו אני, בין מקדשים אותי ובין אין מקדשים אותי", דהיינו שמאחר שיש את קדושת האבות הקדושים, הרי בורא עולם כבר מקודש מעולם ועד עולם ולנצח, וכדברי המדרש תנחומא.

וגם המלאכים המקדשים, למרות שהם בבחינת עומדים בכל זאת בכדי לקדש את בורא עולם עליהם כביכול לפרוש מהמותר, דהיינו לתת מעצמם מה שהם לא חייבים ולהתעלות.

וכפי דברי החתם סופר ע"פ התרגום יונתן ישעיה שתרגם את הפסוק "וקרא זה אל זה" - "ומקבלין דין מן דין", שמלאך גדול קורא למלאך הקטן ממנו והוא מעלה אותו בדרגה, ורק לאחר הכנה של התעלות של המלאך הגדול הנותן רשות וכוח לקטן ממנו, רק אז המלאך הקטן יכול להגיד שירה להקב"ה, וכפי שהארכתי בפרשת ויקרא.

ויש קדושה נוספת שאנחנו עם ישראל מקדשים את בורא עולם, וזה בא על ידי לימוד התורה בהתמדה ובהשרשת הלימוד לדורות הבאים, כפי שאומרים "לא ימוש מפיד ומפי זרעך ומפי זרע זרעך, אמר ה' מעתה ועד עולם", ואז יש מצב של "ואתה קדוש יושב תהילות ישראל וקרא זה אל זה ואמר - קדוש קדוש קדוש".

וראיה לדברי אלו ממדרש תנחומא בפרשתנו, שאמר להם הקב"ה לישראל: עוד לפני בריאת העולם היו מלאכי השרת משבחים אותי בכם ומקדשים את שמי בכם והיו אומרים "ברוך ה' א-להי ישראל מן העולם ועד העולם" (דברי הימים א טז).

ללמדנו, עד כמה הקשר אמיץ וחזק בין בורא עולם לעם ישראל ולאבות הקדושים, וזאת עוד לפני שבכלל היו האבות הקדושים ולפני שבכלל היה עם ישראל קיים בעולם, בכל זאת על שם העתיד של עבודתם הקדושה של האבות, כבר השפיעה קדושתם עוד לפני קיומם ולנצח נצחים, וגם אנחנו נתחזק מאוד בעבודת האבות הקדושים ונשתדל בכל כוחנו להיות צדיקים וישרים ולהתאמץ בכל כוחנו ובחכמה ובתפילות שזרענו וזרע זרענו יהיו גם הם צדיקים וקדושים שיתאמצו בעבודת ה', ובעזרת ה' נעשה ונצליח אמן ואמן.

ודעו נא רבותי כי פעמים אדם מתעורר באמצע חייו להתחזק מאוד לעבודת ה' באמת ובתמים, אבל עיניו כלות ודואבות וליבו מתפלץ מצער ועוגמת נפש עצומה בראותו שבניו וזרעו אחריו לא מתחזקים עמו, והדברים לא פשוטים כלל וכלל, כי ילדיו ספגו וגדלו שנים עם אבא לא ירא שמים וכך התחנכו, ולמרות שהוא התעורר ברוך ה' בחסדי ה', מכל מקום בניו עדיין לא הגיעו לזכות זו, ואם האבא ילחם עם בניו לחזקם בכוח הוא עלול להפסידם לגמרי ולנצח.

אלא עליך אבא יקר להתאמץ בחכמה ולהתייעץ והרבה מאוד לספוג וגם לשתוק, ורק תתמיד בעבודת עצמך ובתפילות עליך ועל זרעך, ובורא עולם הרוצה בתשובת רשעים, כל שכן החפץ בתשובתך היקרה, משתעשע בתפילתך ורואה את רצונך העז לדורות ישרים, ובעזרת ה' במשך הזמן בניך יראו את השינוי שאחז בך ואת התמדתך בדרך הישר והאמת, וגם הם יגיעו בעזרת השם לתשובה שלימה אמן ואמן.

ואתה קדוש יושב תהילות ישראל - המשך

וייתכן כי קדושת השבת זה כבר בבחינה של "יושב תהילות ישראל", וזה מכוח כל מצוות השבת שעם ישראל קיימו בשלימות ובקדושה בתפילות ובסעודות בשירה ובלימוד התורה, ובלימוד עם הילדים ב"אבות ובנים".

במוצאי שבת לאחר קדושת השבת אומרים מיד "ואתה קדוש יושב תהילות ישראל וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש", ואין את ההקדמה של "לא ימוש מפיד ומפי זרעך ומפי זרע זרעך, אמר ה' מעתה ועד עולם".

ללמדנו, שדווקא במוצאי שבת כשהתחיל יום חול דווקא אז כביכול אפשר לקצור את ההתעלות שקיבלנו משבת קודש, ולכן ננצל את מוצאי שבת להתעלות רוחנית, ונקפיד על סעודת "מלווה מלכה" וניפרד מהשבת בתפילות ובקשות לשבוע קדוש ומוצלח שפע ברוחניות ובגשמיות, אמן ואמן.

וקדושים בכל יום יהללוך סלה

אבל בכל זאת אנחנו משבחים את הצדיקים והקדושים בני דורנו שלמרות הגלות הארוכה הם מקדשים בכל יום את בורא עולם, וגם מהם הקב"ה מתענג ומתקדש.

לכן עלינו להצטרף בכל הכוח לקדושים שבכל יום יהללוך סלה, ולא רחוק הדבר מאתנו, קומו ונתייצב כולנו יחד להילחם בגבורה ביצר הרע ונתקדש ונקדש שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא אמן ואמן.

חשבתי להוסיף, שאנחנו פותחים את תפילת 18 בברכת אבות שבה אנחנו מזכירים את זכות אבותינו הקדושים כי הם הבסיס לקדושה שאנחנו אומרים בברכה השלישית וכאמור קודם.

ולכן אנחנו מזכירים את ברכת מחיה המתים כי אנחנו רוצים בתחיית האבות הקדושים שיקדשו בעולם את בורא עולם.

וטהר לבנו – קדושים

התחדשות בקדושה - המשך

וכפי שכתבתי יש 2 סוגי קדושות, יש קדושה שהמלאכים משבחים על התחדשות הבריאה - המחדש בטובו, ולכן המלאכים שרים קדושה בתחילת היום בעלות השחר.

אבל יש קדושה של עם ישראל שעוד לפני בריאת העולם הקדוש ברוך הוא התקדש באבות הקדושים, עוד לפני שהיו בני אדם בעולם!!! והקדושה היא כאמור על ידי שהאבות קיימו את הנאמר "לא ימושו מפיך ופי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם, ואתה קדוש יושב תהילות ישראל קדוש קדוש".

והיות וקדושה זו השתמש בה בורא עולם עוד לפני בריאת העולם, לכן עם ישראל מתחיל את היום מהלילה, כביכול לבטאות שהקדושה שאנחנו מקדשים את בורא עולם זה עוד לפני מעשה בראשית שמתחדש בבוקר. ולכן הגויים מתחילים את היום מהבוקר, אבל היהודים מלאחר יציאת מצרים מאז שהפכו לעם השם, מתחילים את היום כבר מהלילה.

ללמדנו שעלינו להשתמש בכוח ההתחדשות שבורא עולם מחדש בעולם, ורק בהתחדשות נוכל לנצח את היצר הרע שגם הוא בא בהתחדשות ככה יש קרב עם סיכוי, בלי שנתחדש בעבודת השם הוא ינצח כמעט בלי קרב חלילה, אבל כשנבוא בהתחדשות תהיה לנו עזרה משמים ונכריע וננצח את היצר הרע.

אז מה לך נרדם, קום בהתחדשות, בכל הכוחות כאריה ובעזות כנמר, כאילו זה הפעם הראשונה שלך בעבודת השם. תתלהב בכל הכוח גם כשקשה וגם כשאין חשק, תעשה הכל לעורר חשק והתלהבות אש יוקדת!! כך תצליח וכך תצמח!!

וגם עלינו לזכור, שזכות האבות שלנו כל כך גדולה, שאפילו הקדוש ברוך לפני בריאת העולם התקדש על ידי המלאכים בזכות האבות הקדושים עוד לפני שהם נוצרו, אז אם יש לך קושי, קדימה תפעיל את כוח האבות הקדושים, כי אחרי שהם נוצרו כוחם גדול הרבה יותר, ובכוח זכות וכוח האבות נצליח להתחדש ולנצח את היצר הרע הבווער בקרבנו, ונשרוף אותו בהתחדשות בלהבת אש קדושת האבות הקדושים אמן ואמן.

ושמרתם את חקתי ועשיתם אתם אני ה' מקדשכם - המשך

משתומם וכולו פליאה הייתכן??? למה כבה עלי עולמי הרוחני??? בורא עולם אייכה?? למה התרחקת ממני??

והמתחזק בודק את עצמו ולא רואה בעצמו מוס חדש, כי עדיין נשאר בחיזוקו המושלם, ולכן הוא ממש בפלא עצום והדבר מטרידו ולפעמים מטהו לכדי ייאוש ח"ו!!

וייתכן שהתשובה היא, שבתחילת חיזוקו הוא "קדוש" כי פרש מכל העבירות שהיצר הרע כביכול התיר לו, ולכן כשהוא קדוש וטהור הוא מקבל את השפע הרוחני הטמון לאנשים קדושים, כמו שאומרים "אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל יום יהללך סלה", שלאנשים קדושים יש חיבור לקדושת ה' ובכוחם לקדש ולהלל את בורא עולם.

אבל לאחר תקופה חולפת תקופת ההתחדשות של המתחזק, והוא חוזר להיות ככל ישראל שמחויב בכל התורה כולה, וכבר אין לו את ההתחדשות של הפרישה מההיתר ואין לו את כוח הקדושה המיוחדת, ולכן אין לו כבר את האורות שהיו לו בתחילת התחזקותו.

ואם צמא הוא לאורות הקדושה שחוה בעוז ובחוזקה, אין לו ברירה אלא עליו החובה להתחדש בכל יום בפרישות ובהתחזקות חדשה, וכדברי רבא לעיל.

אז לפחות לקיים כל מצווה וכל לימוד תורה בהתחדשות "כאילו היום ניתנו", וממילא הוא יהיה קדוש וטהור כי יקיים את המצוות בהתלהבות של התחדשות כימים הראשונים בו גילה את אורו של עולם, כימים בהם פרש מעבירות שהיו עליו כהיתר רח"ל.

באמצע תפילת שחרית ביוצר אור התבוננתי והתעמקתי ולא הבנתי מה העניין שבורא עולם מתקדש, ומה העניין שהמלאכים אומרים לו קדוש כל יום על כך שהוא מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית??

ועיקר מה שהיה לי קשה בעניין, שהרי זה העולם הזה הוא השפל, מה העניין שבורא עולם יתקדש בכך שבורא עולם מחדש את העולם הזה השפל בכל יום ויום??

והתחדש לי תשובה, שהנה כתוב בגמרא שיצרו של אדם מתחדש בכל יום ויום להמית את האדם, ולכן בכל יום בורא עולם מחדש את בריאת העולם, שבכוח ההתחדשות זה נתן וטמן הקב"ה בעולם הזה את כוח ההתחדשות, שכל יהודי יוכל לנצל את הכוח ולהתחדש בהתקדשות, כי בן אדם חייב ללמוד ולקיים מצוות בהתחדשות כאילו היום ניתנו.

ללמדנו שעלינו להשתמש בכוח ההתחדשות שבורא עולם מחדש בעולם, ורק בהתחדשות נוכל לנצח את היצר הרע שגם הוא בא בהתחדשות ככה יש קרב עם סיכוי, בלי שנתחדש בעבודת השם הוא ינצח כמעט בלי קרב חלילה, אבל כשנבוא בהתחדשות תהיה לנו עזרה משמים ונכריע וננצח את היצר הרע.

אז מה לך נרדם, קום בהתחדשות, בכל הכוחות כאריה ובעזות כנמר, כאילו זה הפעם הראשונה שלך בעבודת השם. תתלהב בכל הכוח גם כשקשה וגם כשאין חשק, תעשה הכל לעורר חשק והתלהבות אש יוקדת!! כך תצליח וכך תצמח!!

וגם עלינו לזכור, שזכות האבות שלנו כל כך גדולה, שאפילו הקדוש ברוך לפני בריאת העולם התקדש על ידי המלאכים בזכות האבות הקדושים עוד לפני שהם נוצרו, אז אם יש לך קושי, קדימה תפעיל את כוח האבות הקדושים, כי אחרי שהם נוצרו כוחם גדול הרבה יותר, ובכוח זכות וכוח האבות נצליח להתחדש ולנצח את היצר הרע הבווער בקרבנו, ונשרוף אותו בהתחדשות בלהבת אש קדושת האבות הקדושים אמן ואמן.

עד כאן הבאנו מחלוקת מה הכוונה להיות אדם קדוש, אבל ישנו מושג נוסף "כי אני ה' מקדשכם", שהקדוש ברוך מקדש כל יהודי ששומר תורה ומצוות, וזאת למרות שהוא לא מחדש בעצמו הוספות יותר מחובתו בקיום מצוות התורה, כי מתוך אהבת ה' לנו הוא מקדש אותנו גם על ידי קיום המצוות שאנחנו עושים גם בלי התחדשות והוספות.

וכנוסח שמברכים "אשר קדשנו במצוותיו" וכן "קדשנו במצוותיך", ואומנם גם בקיום בסיס המצוות בזה עדיין שייך עניין של פרישות מהמותר, כי אחרי הכל רוב רובו של העולם לא מקיים את התורה ורוב רובו של העולם עובר עבירות, ולכן למרות שכל יהודי מצווה ועומד בחובה גמורה לקיים את התורה, בכל זאת מבחינת הניסיון זה ממש כמו לפרוש מהמותר.

כי היצר מדמה לאדם את כל העבירות כהיתר, ואת החובות של קיום המצוות כעול חנם, לכן בורא עולם באהבה הגדולה שלו לנו מחשיב לנו את עבודתנו כמתנה מאתנו לו, ולכן הוא ברחמיו מקדשנו.

וכפי ששמעתי שזו הכוונה "גומל חסדים טובים", שבורא עולם נותן לנו תחושה כאילו מגיע לנו גמול על מעשינו הטובים למרות שכל המצוות זה רק חסד שרצה הבורא לזכות את ישראל ולפיכך הרבה להם תורה ומצוות.

ונראה לחדש ולהוסיף, שהרי כידוע כל בעל תשובה וכל מתחזק בתקופה הראשונה של ההתחזקות הוא מרגיש אורות בתפילה, נפשו נשפכת באהבה לבורא עולם, וכולו בכי ודמעות של רגש והתלהבות לבורא יתברך, והנה לאחר תקופה פתאום יש כביכול כיבוי אורות!!!! והאדם

וטהר לבנו – קדושים

עליהם עשרות שנים מאז חזרתם בתשובה עדיין התחדשות התשובה על פניהם, והם אלו הקדושים שיהללך סלה.

ואכן מתקנא אני מאוד בבעלי תשובה שמתחדשים כל יום בעבודת ה' כאילו היום חזרו בתשובה, ולמרות שעברו

ללמדנו, שאסור לנו להירדם ולשבת כביכול בשלווה, אלא תמיד האש חייבת לבעור בנו, ולפעמים מאוד קשה להדליק את האש ממש ייסורי נפש ולמרות הכל לא תמיד זה נדלק, אבל לא נתייאש, כי המאמץ והתסכול והאכזבה זה חלק עצום בעבודת ה', זה החומר הבעירה לאש קודש הכי עוצמתי שיש "לב נשבר ונדכה אלוקים לא תבזה", וכפי שאומרים במזמורי התהילים בפרקי דזמרה "רוצה ה' את יראיו, את המייחלים לחסדו".

ובעזרת השם אם נתמיד בשאיפה וברצון להתעלות ולהתחדש בעבודת השם, ונשאף להגיע "לכאילו היום ניתנו" נזכה שלפתע פתאום ביום אחד יתפרץ אור חזק שבעתיים בשוויו מהאורות הקודמים, ועוצמתו תהיה לאין ערוך, כי זה בא מכוח עבודת ה' מתוך ניסיון של חושך ולב נשבר, רק חזקו ואמצו בלי יאוש כלל אמן ואמן.

קדושים תהיו – סיכום הלכה למעשה

וממושכת, וייתכן שאז הנפילה תהיה קשה מנשוא ועד כדי שגאה לחיי רוחניות רח"ל. אלא נחיה בעולם הזה ונהנה מהנאות המותרות לנו בלבד, ונזכור שהנאות הגוף יש בהם רעלים ולכן נצמצם בהם עד כמה שאפשר, וכל שכן שלא נפריז בהם יתר מהנצרך וכל שכן שלא נשקע כולנו בהנאה.

וגם עלינו לזכור, שמחובתנו להשקיע הרבה כוחות בלימוד התורה ובעמל התורה בכדי לרכך את עוצמת השפעתם השלילית של הנאות הגוף, ותמיד נקפיד שהרוחניות שבנו תהיה יותר מהגשמיות, שהרוחניות תהיה העיקר ולא הטפל.

ואם אתה נמשך ונהנה מאוד מהנאות החיים, תדע שלפחות כתשובת המשקל תיצור לך הנאות רוחניות חזקות, שכמו שאתה נהנה ומתלהב מפיצה או צילנט או כל הנאה גשמית מותרת, עליך לדאוג שכנגד זה תהנה מאוד מאוד מלימוד תורה בהתלהבות, או מתפילה בדבקות, או לפחות בשירה וזמרה של התעוררות עצומה עד כלות החושים כולם לאהבת ה'.

ובלי ספק שעליך להשתדל להיגמל מהתמסרות להנאות הגוף, ותמיד תנסה להעלות ברוחניות ולהתנתק מגשמיות, כי לצערנו יותר קל ליהנות מגשמיות מאשר למצוא הנאות רוחניות ולהתמסר להם בדביקות ובהנאה עצומה, ובפרט לאדם השקוע בהנאות גשמיות בתשוקה, כי זה כמו דבר והיפוכו כידוע לכל.

ואנא שים לב לדבר אמיתי ונכון, הרי אם היית רואה את רבך הגדול מתמסר להנאות גשמיות בהתלהבות, כל ההערכה שהייתה לך עליו תימחק בשנייה, ולא תקבל תשובה שהייתה כאן מעידה חד פעמית, ולמה?? כי זה היפך מוחלט לאדם רוחני וירא שמים גדול, אז תאמין שעליך למעט בגשמיות, וחלילה לא להתמסר לגשמיות, זה מבייש וממש לא ראוי, ובאמת גם לא מכובד.

לכן בעזרת ה' נשתדל בכל כוחנו ללכת בדרכי ישרים עם גבולות, ולעולם נהיה יותר רוחניים מאשר גשמיים, ולעולם לא נתמסר לתאוות אפילו המותרות, ושכר זה בורא עולם יקדשנו בקדושתו העליונה אמן סלה, לבל לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה אלא נזכה ונחיה ונירש טובה וברכה בחיי העולם הזה ולעולם הבא אמן ואמן.

איש אמו ואביו תיראו, ואת שבתותי תשמרו

ואם כן, האדם יכול לטעון למה עלי לכבד ולירא מהורי, הרי הם גרמו לי נזק בכך שהביאו אותי לעולם, שהיה נוח לי שלא הייתי בא לעולם הזה, ועל זה באה התשובה "ואת שבתותי תשמרו" וכפי שאמר רבי יוחנן בגמרא שבת קי"ח שהשומר שבת כהלכתו אפילו עבד עי"ז כדור אנוש עוונותיו נמחלים לו, כלומר היותו והבן יכול לשמור שבת, אי"כ שייך בו שיהיה נוח לו שנברא לעולם, ולכן חייב הוא במורא מאביו ואמו.

הגדרת התוספות בקידושין ב' ע"ב שקדושה הכוונה "מיוחד" מאחרים, וכאמור קודם ראינו מה המשמעות קדושה - מיוחדות הנדרשת מיהודי, וגם משמעות קדושה כלפי הנהגת בורא עולם בעולמנו, אבל למעשה איך יהודי בפרט בדורנו אמור לנהוג כדרך חיים ולקיים את ציווי בורא עולם קדושים תהיו??

ותשובה לשאלתנו מצאתי הלכה למעשה בספרו של המשגיח ממיר רבינו ירוחם זצ"ל שנפטר עוד קודם השואה האיומה, והוא ממשיל את הנאות החיים לקפה, שהיות ולקפה יש קפאין לכן יש אנשים חולים שזה מסוכן להם ועליהם לקחת רק קפה נטול קפאין, ולמרות שבמראה אין הבדל בכל זאת יש ביניהם הבדל משמעותי ביותר, ואנחנו כמו אנשים חולים שהקפאין מזיק לנו, לכן עלינו לצרוך קפה נטול קפאין ולהשתמש בעולם הזה וליהנות מהנאות העולם הזה בלי הקפאין.

והנמשל הוא שנמעט בהנאות האסורות, כי הן כביכול מלאים בקפאין המזיק, וגם לצמצם בהנאות המותרות, כי למרות שהם כביכול עם פחות קפאין ולכן התורה התירה אותם, בכל זאת עדיין הם לא נטולי קפאין לגמרי, ולכן יש צורך למעט גם בהנאות המותרות עד כמה שאפשר, ומוסיף רבינו ירוחם שבלימוד התורה וכן בכוח התפילות והמצוות יש כוח לנטרל ולבטל את ההשפעות השליליות שבהנאות המותרות.

ונראה שזה אכן סוד חיינו, שהרי אנשים הרבה ניסו לחיות בקדושה וברוחניות מושלמת ומנותקת מהגשמיות כרשב"י ולא הצליחו, ואילו הרבה חיו כרבי ישמעאל לשלב רוחניות עם חיי גשמיות והצליחו ברכות ל"ה, וגם בעניין זה של פרישה מהנאות עולם הזה.

כי אכן קשה מאוד לפרוש לגמרי מהנאות העולם הזה, וקשה לחיות ברוחניות בלבד ועוד למשך תקופה ארוכה

כתב החתם סופר עוד הסבר מדוע התורה כתבה באותו פסוק גם את עניין מורא אם ואב וגם את מצוות שמירת שבת, וכי מה עניין זה לזה?? **ותירץ** על פי הגמרא בעירובין י"ג שאומרת ששתי שנים ומחצה נחלקו בית שמאי ובית הלל, הללו אומרים: נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, והללו אומרים: נוח לו לאדם שנברא יותר משלא נברא, ונמנו והחליטו: **נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא.**

וטהר לבנו – קדושים

אתה תתמלא בתענוג ובדבקות כגון בשירת "קה אכסוף נועם שבת" או "קה ריבון עלם ועלמיה" או בנעימות שירי שבת וקודש שהלהיבו אותך במיוחד ובדבקות, וכן בכל עונג רוחני שליבך נמשך אחריו, וככה תודה לבורא עולם ולהוריך היקרים שזיכו אותך לחיות בעולם הזה, וכדברי המשנה אבות ד' י"ז "יפה שעה אחת תשובה ומעשים טובים מכל חיי העולם הבא".

זכור מה שאמרו בעלי המוסר "והנפש לא תימלא", שאדם חייב סיפוקים והנאות, וגם כשיהנה הוא לא יגיע לסיפוקו כי הרעב מגיע מהנפש והיא לא מסתפקת בהנאות גשמיות, והיצר מרמה אותנו שההנאות הגשמיות ירגיעו את נפשנו, אבל רק בהנאות רוחניות אדם ירגיש סיפוק אמיתי, כי הוא ירגיש שהוא ממלא את חובתו בעולמו, והוא ירגיש בטוב האמיתי ככתוב "ואני קרבת אלוקים לי טוב".

ונראה להוסיף שלפי זה מובן החיבור בין "קדושים תהיו" ל"מורא אם ואבי", וכפי האמור קודם שתפקידנו בעולמנו לצמצם בהנאות הגוף ולחיות באיפוק ובגבולות, אבל יבוא אדם ויטען זה לא נוח, אלו חיים קשים וחיים לא הוגנים כביכול!!! לכן אומרת לו התורה, הרי עדיף היה בכלל אילו לא היית נולד ונוצר, עד כדי כך שאולי הוריד עשו לך עוולה בכלל שהולידו אותך, אלא מה, בכל זאת עליך החובה לכבדם ולמה?!! כי באפשרותך להפוך את המצב מנוח שלא נברא, לנוח לאדם שנברא!!! וזה על ידי שמירת שבת כהלכתה, כמו כן גם אתה יכול לחיות חיים מאופקים ומרוסנים מתאוות ומהתפרעות אחרי הנאות הגוף, ובכל זאת חייך יהיו יפים ונוחים ונעימים, ולא חיי צער ועצב.

כי בקיום המצוות כמו מצוות שבת כראוי אתה תרגיש מעין עולם הבא וכולך תתמלא שמחה והתרוממות הרוח,

ללמדנו, שהחיים יכולים להיות טובים באמת אבל זה תלוי רק בך, תחיה באמונה ותהנה מהחיים בהנאות רוחניות שיקרינו על כולך, שפניך יקרנו מאושר ומשמחה מתוך עושר רוחני משמח ומהנה, ואל תקיים את המצוות בעצב וכמי שכפאו שד, כצדיק ורע לו!!! כי אז כל הליצנים בוז יבוזו לך, ובניך ויוצאי חלצריך יתרחקו ממך כי יתביישו בך ויראו בך ובדרכך בחיים מקור לחיי צער וכאב, והם יבחרו בדרך ההפוכה משלך כי רצונם לשמוח בחייהם ככתוב "שמח בחור בילדותך", ובפרט שבלבם יחשבו נהג כאבא שבצעירותו נהנה ובגיל מבוגר הם יתחזקו ועוד חזון למועד.

אלא תהנה ותשמח בחיך ותוכיח להם בדוגמא אישית כי הנאה רוחנית הרבה יותר עוצמתית ומשמחת מהנאה גשמית ובעזרת השם הם ימשכו אחרריך, אם לא מיד זה יגיע בהמשך חייהם, ובעזרת השם תזכה לנחת יהודית מכל זרעך ויוצאי חלצריך אמן ואמן.

ולא תזנה הארץ

ונראה להוסיף שבעצם לכל יהודי נגזר שפע ברכה בראש השנה, אבל אם הוא חוטא הוא עלול לגרום שמה שנגזר עליו יעבור לאדם אחר לגמרי, כדברי הגמרא שאם נגזר גשם על מקום אחד וחטאו הגשם ירד במקום אחר.

ולפעמים זה יעבור דווקא לשונאך, ועיניך כלות למה שונאך מצליח, ועיניך כלות כשתדע שכל השפע והברכה שיש לשונאך זה מהכיס שלך - מהברכה שנגזרה לך.

כתב רש"י שאם עושים עבירות הארץ תזנה את פרותיה, דהיינו שכשהיא תוציא את הפירות, אזי במקום להצמיחם בארץ ישראל היא תעניק אותה לארץ אחרת, ולפעמים השפע יינתן דווקא לארץ אויב.

ומדקדק מזה בספר מליץ יוסר שהשפע של ארץ ישראל לא מתבטל, אלא הוא עובר ומשפיע ברכה לחוץ לארץ, ואכן כל השפע שבעולם מושפע מברכת ארץ ישראל.

לכן, יהודי יקר אנא שמור את הברכה השמורה לך אצלך, ואל תשחית את ברכתך לזרים, ומצד שני זכור שאם טיטיב דרכך - ייתכן שלמרות שלא נגזר עליך שפע ברכה אבל קיבלת את השפע ברכה מאדם אחר שהפסיד את השפע שלו לאחרים ואתה בדיק תהיה זה שזוכה בברכתו, לכן נשפר דרכנו שנהיה ראויים לקבל את ברכת ה' אמן ואמן.

ואהבת לרעך כמוך

עקיבא, מגבת עד אנטיוכוס, וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה.

ושנבין הרי רבי עקיבא היה תנא, ו 24 אלף תלמידי רבי עקיבא היו אמורים להיות תנאים מבעלי המשניות, כפי שתלמידי רבי עקיבא בסוף ימיו היו מגדולי התנאים, והם ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע,

ונכון שה 24 אלף צדיקים נפטרו לפי שלא נהגו כבוד זה בזה אבל מה עם תורתם??? למה אין לנו אלפי ורבבות, לכל הפחות, מאמרים ומשניות של תנאים אלו, איפה תורתם של "24 אלף תלמידי רבי עקיבא"???

אלא דווקא מזה למד רבי עקיבא שכאשר חסר ב"ואהבת לרעך כמוך" אין זה רק סיבה לעונש אלא זה גם כלל גדול בתורה שיש כאן חיסרון עצום בלימוד התורה, ולכן לא נשאר מכל ה 24 אלף גאוני ישראל תלמידי רבי עקיבא שום משנה ומאמר תורני שם דבר - "כלום".

במשנה באבות פרק ה' משנה י' "האומר שלי שלי ושליך שליך, זו מדה בינונית, ויש אומרים, זו מדת סדום", ופלא עצום איך לתנא קמא במשנה, זו דרך בינונית ורגילה, ולדעה השנייה זו מדת סדום! שהיו רעים וחטאים לה' מאוד, איך יתכן שינוי חד כל כך בדעות התנאים???

ובתפארת ישראל כתב שלתנא קמא היות והשווה את חבירו לעצמו, לכאורה גם קיים את מצוות "ואהבת לרעך כמוך", ולכן לדעת הראשונה במשנה זה מידה בינונית, אומנם התנא השני טוען שזו מידת סדום, כי למרות רעיון השוויון, בגלל התנהגות כזו תתבטל האהבה שבין אדם לחברו, כי כך נהגו בסדום שמנעו רגל אורחים, למרות שידעו שכך יתנהגו איתם בכל מדינה, ומזה נגררו להתאכזר גם על עניים.

זכור נזכור את מאמר רבי עקיבא "ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה" - ספרא קדושים פ"ד י"ב, ובגמרא יבמות ס"ב אמרו: שנים עשר אלף זוגות תלמידים היו לו לרבי

לכן בימי ספירת העומר במקום לחפש דרכים להמתיק לנו את הימים האסורים במוזיקה (ונחליף לשירה ווקאלית), אדרבה נזכור את העצב ונבכה על פטירת 24 אלף גאוני שמתורתם לא נשאר לנו זכר, ונתחזק באהבת ישראל אמיתית אמן ואמן!!

וטהר לבנו – קדושים

*איש אשר יקלל את אביו ואת אמו

קדושים כי אני ה' אלקיכם: ושמרתם את חקתי ועשיתם אתם אני ה' מקדשכם, ומיד כתוב **"כי" איש אשר יקלל אביו ואמו**, לומר לנו אבא יקר כדאי לך להתקדש ולקיים את מצוות ה' ושיהיה עבודתך רצויה אצל בורא עולם, שה' יקדשך על ידי עבודתך הרצויה.

כי, על ידי זה תזכה שלא יהיה לך בן מקולקל, בן שלא יזלזל בך, בן שלא יקלל אותך, בן שלא יגרום לך עוגמת נפש עצומה בכך שהוא חוטא בעריות רח"ל.

ללמדנו שחובה עלינו להיות עובדי ה' ולהתקדש באמת בכדי שנראה דוגמא אישית חיובית לילדנו ומושג להערכה אמיתית לילדינו וכך גם נזכה לסייעתא דשמיא בחינוך הילדים אמון ואמן.

והתקדשתם והייתם קדושים

ועוד יש להקשות הרי הפסוק ממשיך ודורש "ללכת בכל דרכיו ולאהבה אותו ולעבד את ה' אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך, לשמר את מצות ה' ואת חקתיו אשר אנכי מצוך היום לטוב לך" והרי זה בעצם הכל וכולל את הכל, ולא רק דבר אחד וקטן?!

וייתכן שיש יהודים הרוצים להתחזק ולהתקרב לבורא עולם, אבל קשה להם לקבל על עצמם לקיים בשלימות בבת אחת את כל המצוות, והם רוצים להיות ממוקדים, כאותו אחד שבא לפני הלל הזקן ואמר לו שרצונו ללמוד את כל התורה כולה על רגל אחת, וגם כאן באותו רעיון בורא עולם עונה, יהודי יקר הקפד ותתמקד רק בדבר אחד, תתמקד ביראת שמים!!

ותזכור יראת שמים זה העיקר בכל התורה והמצוות, ואם יש לך יראת שמים יש לך את האפשרות והכלים להגיע לכל הנדרש מיהודי כשר ואמתי, וזה מסביר גם המשך הפסוק, שמפרט לנו שעל ידי יראת שמים אמיתית נגיע להמשך, שזה **"ללכת בכל דרכיו ולאהבה ולעבד בכל לבבך ולשמור את מצוות השם וגו'".**

וייתכן שצריך גם לזכור את ה' וגם לפחד מה' יתברך תמיד, ככה נהיים מושלמים בכל המידות הטובות ומצליחים לקיים את כל התורה כולה בשלימות.

והתקדשתם והייתם קדושים

ומלבד זאת אפשר לפרש ולומר שמי שמתקדש הקב"ה עוזר לו להחזיק מעמד בעלייתו כמאמר חז"ל פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח פתח כפתחו של אולם, ועל זה נאמר הכל נכון, שאכן כל מי שמתחזק צריך לקבל החלטה להשתנות שלחלוטין שמה שהיה לא מה שיהיה יותר לעולם, שאני לעולם לא חוזר לחטאים, וה' יעזור שנחזיק מעמד.

והנפש אשר תפנה אל האבת ואל הידענים

ונראה שהרעיון פשוט הוא, שלפעמים אדם נואש ממצבו הנוכחי ומחפש לדעת את העתידות לדעת האם לפחות העתיד יאיר לו פנים, ועל כן הוא פונה על כוחות על טבעיים למרות שהם כוחות טומאה, אבל בורא עולם שאוסר זאת באופן מוחלט ודורש מאתנו תמים תהיה עם ה' אלוהיך, אבל בכל אופן היהודי במצב קשה וכביכול נואש, אומר לו הקב"ה יהודי יקר אם תתקדש ותתחבר אל מקור הקדושה ממילא תוכל להסיר דאגה מליבך, כי אתה בידיים טובות

בספר יוסף ברכה כתב שעניין זה נסמך לפרשת עריות לומר לנו שזלזול בכבוד ההורים מאבד מהבן את הסגולה לא לחטוא באיסורי עריות, שהרי בן שמכבד את הוריו זוכה לסגולה מיוחדת כפי שזכה יוסף בשעת הניסיון עם אשת פוטיפר שראה דמות יעקב אביו ועצר עצמו מעבירה, כפי שכתב **האור החיים הקדוש בפרק יט'.**

אבל הבחנתי שהפסוק מזהיר כאן גם את ההורים שבפסוקים הקודמים כתוב **"והתקדשתם והייתם**

לכאורה יש כאן כפילות, שהרי אם אדם מתקדש פשוט שיהיה קדוש?? אלא נראה לתרץ על פי לשונו הקדוש של **רבינו יונה בשערי תשובה ג' כז'** שמוזהיר **"לא לשכוח את ה' בכל עת, כי זרע הקדוש ישיגו כל הנהגה נאוה המעטירה בעליה מזכירת ה' יתברך".**

דהיינו שהקב"ה נתן מתנה לעם ישראל שעל ידי זכירת הקב"ה תמיד, שיהודי מקיים את ה"שיוויוני ה' לנגדי תמיד", הוא זוכה להתעלות כביכול בדרך נס להיות מושלם בכל המידות הטובות, בלי שיצטרך להתאמץ ללכת בדרכי ה', אלא כמאלו יזכה למעלות טובות אלו.

ולפי זה מובן הכפילות, **והתקדשתם והייתם קדושים**, שהתורה אומרת ברגע שתתקדש דהיינו שתייחד זיכרון לזכור תמיד את ה', ממילא אתה מתקדש וגם הקב"ה עושה אותך מושלם בקדושה ומיוחד בכל מעלות טובות, שהרי קדוש משמעותו מיוחד **כדברי התוספות במסכת בקידושין ב'.**

ובעצם רעיון יסודו של רבינו יונה ביארתי בס"ד בפרשת עקב את הפסוק **"ועתה ישראל מה ה' אלוהיך שאל מעמך כי אם ליראה את ה' אלוהיך"**

ומשמע בפסוק, שכל מה שה' מבקש ממך זה אך ורק יראת שמים, וכמובן הגמרא **ברכות ל"ג** שואלת וכי יראת שמים דבר קטן הוא ובקשה קטנה היא??!

קודם שאלנו שכביכול יש כאן כפילות, שהרי אם אדם מתקדש פשוט שיהיה קדוש?? **ואולי** התורה מגלה לנו יסוד שבכל התעוררות תשובה תקבל על עצמך להתחזק בכדי שההתחזקות תשנה אותך להיות אדם חדש ושונה מהעבר, שמהות שלך תשתנה שתהיה קדוש לנצח, **וכדברי הרמב"ם** שהקב"ה יוכל להעיד על האדם שלא ישוב לרעתו לעולם.

ובהמשך בפסוק הבא כתוב **"והתקדשתם והייתם קדושים"**, ובסגנון כזה מסתיימת הפרשה **"והייתם לי קדשים כי קדוש אני ה', ואבדל אתכם מן העמים להיות לי"** ומיד כתוב **"ואיש או אשה כי יהיה בהם אוב או ידעני מות יומתו באבן ירגמו אתם"**, ומשמע שיש קשר בין הפרישה וההתרחקות מאוב וידעוני שהם סוג של דרישה למתים ולכוחות הטומאה, להתקדשות לה'.

וטהר לבנו – קדושים

ומה יועיל לך ידיעת העתידות, הדרך הטובה ביותר לך זה להיות מוקף בחסדי ה' כך לא יאונה לך רע, ותהיה רגוע ושמח תמיד אמן ואמן.

של אבא עוצמתי כל יכול שאוהב אותך, ובטח בו והסר דאגה מלבך, ואכן תמים תהיה עם ה' אלוקיך, כי **הבוטח בה' חסד יסובבנו**.

אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלוקים

אומנם עדיין קשה היה לי הדבר, שברור מאליו שאם יהודי לא מתעלה בקדושה ועושה עבירות הוא ממילא ישקע בטומאה, ומה בדיוק התחדש ביציאת מצרים הפרטית כביכול ששייכת עד ימינו כביכול?!

זכור ה' ביום שביעי של פסח בעת קריאת התורה בסוף שירת הים התחדש לי חידוש עצום, שהנה כידוע תינוק לפני שנולד לעולם מלמדים אותו את כל התורה וכשנולד בא מלאך וסוטר על פיו, והתינוק שוכח את כל תלמודו – **נדה ל'**, והמפרשים מסבירים שהתועלת בדבר הוא שברגע שבעבר הוא למד קל יותר לאדם לחזור על מה שלמד למרות ששכח.

זכך הם פני הדברים כלפי יציאת מצרים, שכידוע בעת יציאת מצרים הקב"ה העלה את עם ישראל ממט' שערי טומאה למט' שערי קדושה, וכך בליל פסח ובעת יציאת מצרים עם ישראל היו בהתגלות שכינה בדרגה גבוהה ביותר, אבל מיד לאחר מכן הם נפלו והיה עליהם לעבור בעבודה עצמית להתעלות בימי ספירת העומר להגיע למט' קדושה מחדש בכוח עצמם עד מתן תורה בחג השבועות.

ועם ישראל הצליחו להתעלות למט' שערי קדושה רק בגלל שהקב"ה הקדים להם את העלייה שעשה להם בעת יציאת מצרים, כי היה עליהם רק לחזור לדרגתם שכבר היו בה.

ואת מעלה זו יכול להפסיד יהודי שלא מקיים את התנאי של יציאת מצרים, שהוא לא יזכה להגיע בקלות לשערי קדושה, כי כביכול נמחק לו העלייה של מט' שערי קדושה שהעלנו הקב"ה בעת יציאת מצרים בכדי להקל לנו את העלייה חזרה לדרגה זו.

וחשתי בעת החידוש הנפלא, כמי שלוקט מיני מתיקה מים סוף, ככתוב במדרשים שצמח להם עצים ויצאו להם פירות מתוקים ודבש לפי התינוקות.

מפני שיבה תקום והדרת פני זקן

ובעצם הגמרא אומרת רעיון זה על רוב שנותיו של אדם, **ורוב שנותיו כדברי החת"ס הם 36 שנה ולא 41 שנה!?!**

אבל הדברים מתורצים, כי כתוב **"ואם בגבורות 80 שנה"**, והרי צדיקים הקב"ה ממלא שנותיהם, והם גיבורי כוח עושי דבריו, וקצת יותר מחצי משנות הצדיקים זה 41 שנים, אבל בכל זאת **החת"ס הקל על בני האדם** שמספיק שיהיו צדיקים קצת יותר ממחצית של בני אדם רגילים החיים 70 שנה כבר יזכו לסגולה לא לחטוא יותר.

והנה כאן מחדש לנו הזוהר הקדוש שמספיק קצת לפני הזקנה להתקדש ולהיטהר וכבר זוכים לסגולה שלא נחטא יותר, ומי לא ינצל סגולת הזוהר שמקלת מאוד בעדנו, לא 41 שנה ולא 36 שנה אלא קצת לפני הזקנה!!!

וזה עידוד נפלא למבוגרים שכבר עברו רוב שנותיהם ולא זכו לסגולת הגמרא, אבל עדיין יש תקווה טובה, לנצל את סגולת הזוהר הקדוש וכך נזכה להתקדש ולזכות לשוב יום אחד לפני מותך, אמן ואמן.

כתוב בתורת כהנים שעל תנאי שתקבלו עליכם עול מצוות הוציא ה' אותנו ממצרים, **וטוען השפת אמת** שאם לא מקיימים את התנאי – דהיינו שלא מקיימים את המצוות, ממילא הכל בטל ובעצם כל יציאת מצרים אמורה להתבטל, **ולכן** חייבים כל החיים להשקיע בעבודת ה' כך יזכה כביכול בעצמו לצאת ממצרים כל חייו.

ולענין נראה שברור שאין מתבטל יציאת מצרים כי עם ישראל כבר יצא ממצרים וכביכול אי אפשר להחזיר את המצב הזה לקדמותו, וראיה יש לי לטענה זו שהנה בסוף הקללות החמורות שכתובות בפרשת כי תבוא כח' סח' כתוב **"והשיבך ה' מצרים באניות בדרך אשר אמרתי לך לא תסיף עוד לראתה והתמכרתם שם לאיביך לעבדים ולשפחות ואין קונה"**, שלמעשה לא נהיה חזרה עבדים של המצרים כי לא יקנו את עם ישראל.

אלא שבכל זאת בורא עולם דורש מאתנו כפי הכתוב בהגדה של פסח שחייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, ואכן עם ישראל באופן כללי כבר לא ישתעבד לעבדות פרעה אבל כל יהודי באופן אישי דורשת ממנו התורה לקיים את חובת התנאי, ולא בגלל שיתבטל היציאה כי כבר לא שייך דבר זה, אלא בכדי לחדש את היציאה מהטומאה ואת הקבלה שקיבלו אבותינו ממצרים להיות עבדי ה' ולא עבדי פרעה ושאר הטומאות ולהתעלות במעלות הקדושה.

וראיה לדבר וגם להבהרת העניין, כי התורה אומרת בספר **דברים ו' כג' "ואותנו הוציא משם למען הביא אתנו לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבותינו"**, שהשלמת יציאת מצרים הייתה בכניסת עם ישראל לארץ ישראל, ואכן 40 שנה שהיו במדבר כביכול היה המשך של יציאת מצרים, ואכן הקב"ה בנבואת בלעם **"קל מוציאם ממצרים"**, וכן בפרשת מסעי כתוב **"אלא מסעי בני ישראל היוצאים מארץ מצרים"** שעדיין ממשיכים לצאת, שלא יצאו בעבר ותמה היציאה, אלא עדיין יוצאים ממצרים.

לאיתי חידוש עצום בזוהר הקדוש, שמפני שיבה דהיינו אם יהודי לפני שהוא מזדקן קם ממצבו ומתעלה בתשובה ותורה ומעשים טובים, אז יתקיים בו **"והדרת פני זקן"** דהיינו שמובטח לו שיזכה להתמיד הדרך התשובה והתורה והיראה, ככתוב במשלי **"גם כי יזקין לא יסור ממנה"**.

וזה חידוש עצום ביותר, כי הנה הגמרא **ביומא לח'** כותבת אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן **כיון שיצאו רוב שנותיו של אדם ולא חטא שוב אינו חוטא שנאמר "רגלי חסידיו ישמור"**, וראיתי **בחתם סופר** בפרשת אחרי על הפסוק **"אשר יעשה אותם האדם וחי בהם"** שמבאר שהכוונה **רוב שנותיו לגיל 36** שזה רוב שנותיו של אדם מתוך 70 שנה, ולפי זה החת"ס עושה חשבון נפלא ביותר עיי"ש.

ובראותי זאת נבהלתי כי כבר כתבתי והדפסתי בספרי ביאור על **"אם בחוקתי תלכו"**, שאם **בגימטרייה 41** וביארתי מפי השמועה שאם **במשך 41 שנה אדם ילך בדרכי ה' זה ועשיתם אותם**, יזכה להשלים כל חייו בעשיית תפקידו הרוחני בעולמו, **שלא יחטא עוד חלילה**,

וטהר לבנו – קדושים

**קדושים תהיו

מחמת יצרו הרע לחשוק בטומאה, אבל בקיום פרשת קדושים שזה כלל המצוות, זוכים שמתקיים בהם הפסוק "אוהבי ה' שנאו רע".

ואכן בפסוקים הקשורים לעריות כתוב פירוט מלא בתורה מדוע כל סוג של ערווה מתועבת היא, שלא רק לא נחטא בעבירות, אלא **נתקדש לדרגה שנתעב את העריות** ונשנא את הרע, זה דרישת התורה המושלמת בפרשת העריות.

ולכן למרות שבתחילת הפרשה כתוב קדושה בדרגה גבוהה ביותר, שכתוב **קדושים תהיו – קדש את עצמך במותר לך**, שזה דרגה לא פשוטה כלל וכלל, בכל זאת מסיימת התורה בפרשת עריות שזה הדייטה התחתונה בשפל הטומאה, לומר לנו שזוכה להתקדש בקיום המצוות ובהתקדשות מהמותרות, להגיע לדרגת "אוהבי ה' שנאו רע", לתעב את טומאת העריות שלא תהיה לנו כלל תאוה לעריות לעולם אמן.

ולכן ביום כיפור בשיא ההתקדשות קצת לפני תפילת נעילת היום, **קוראים** בתורה את **פרשת עריות הכי טמאות**, ולמה?? הרי מחשבותינו ביום כיפור נמצאות למעלה למעלה, למה להיזכר בטומאה הגרועה ביותר??

והתשובה כפי האמור קודם שדווקא אחרי רוב עבודת קדושת יום כיפור במנחה נזכה להגיע "לאוהבי ה' שנאו רע", שפשיטא שלא נחטא בטומאת העריות, אלא הקב"ה רוצה שנתקדש שנתעב ונשנא את הטומאה, ודווקא בזמן קדוש כל כך, נקבל על עצמנו לתעב ביותר את הטומאה וכמה שזוכה ביום כיפור יותר ויותר לתעב את הטומאה כדברי התורה, זה יועיל לנו למשך כל השנה כולה להישאר בקדושה ושהיצר לא יבער בנו ושלא יצליח למתק לנו את החטא, אלא נגרשו בבזו עצום ובתיעוב גדול עד למאוד.

ואולי גם בפסח אם נזכה להתעלות עד למאוד, זה עצמו יגרום לנו שבהנחת תפילין משך כל ימות השנה נמשיך להרגיש את קרבת ה', ונזכה לברכה "ואני קרבת אלוקים לי טוב", ואולי כדאי גם להתפלל על כך בליל הסדר שתבער בנו אש קודש של אמונה ואהבת ה' שתשפיע לנו אהבת הבורא כל השנה, שתתעורר בנו בעיקר בעת הנחת התפילין.

וכמו כן בשמיטה בהתקדשות שיש לאדם בשנה זו שהפקיר שדהו ונסמך על חסדי הבורא ועל ניסיו, זה ישפיע למשך כל השנים הפשוטות להאמין בה' ולהשליך על ה' את דאגת הלב, ולא להזיק ולא להתרסק מהפסדים הכתובים בפרשת בניזקין ובהפסדים אלא להאמין שאנחנו ילדים ביד אבא אוהב דואג ומלטף באהבה.

לכן עלינו החובה בימי חול המועד ליעדם לימי התעלות רוחנית ולא לירידה רוחנית, שהיות וקדושת החגים תפקידם לחזק אותנו ולהאיר בנו אש תבערה לאהבת ה' וליראת שמים טהורה עומדת לעד, לכן חייבים חיבור רוחני בין יום טוב ראשון ליום אחרון של החג, וימי חול המועד הם המחברים וחובה עלינו שיהיו יחידה אחת ארוכה ושלמה של התעלות בקדושה.

ויתכן עוד שימי חול המועד זה כמו מבחן לאדם שהנה הימים הללו קצת דומים לימות חול של כל השנה, ואדרבא הם פנויים מדאגות וטרדות, וכאן תיבחן ותבחן את עצמך האם אכן התעלתה כהוגן וכראוי ביום טוב הראשון של החג, ומה עליך לתקן ולהשלים, וכך ביום טוב האחרון תשלים ותתחזק בקדושה ואש קודש זו שהיא שבוע של התעלות תשפיע על כל השנה לטובה אמן ואמן.

לא תיקום ולא תיטור את בני עמך, ואהבת לרעך כמוך אני ה'

ונטירה!! (ועיין לקמן ע"פ החפץ חיים שאכן היא השנאה הגדולה ביותר – אבל שנאת הלב מסוכנת יותר לכן חמורה היא יותר). ואילו בסוף הפסוק יש דרישה לכאורה קיצונית "ואהבת לרעך כמוך", שזה היא האהבה לאהוב את השני כמוך!!

במד"ש רבה כ"ד ה', כתוב דבר נפלא שאמר ר' יודן בשם רשב"י, שב3 פרשיות בתורה יש 60 מצוות, ואלו הם: פרשת פסחים-פרשת בא, ופרשת נזיקין – פרשת משפטים, ופרשת קדושים.

אומנם ר' לוי בשם ר' שילא טוען שהמספר אינו 60 אלא 70, ובא רבי תנחומא והכריע שאין מחלוקת בין התנאים, אלא לתנא שטען שיש 70 מצוות הוסיף בפרשת פסחים גם את מצוות תפילין המופיעים בפרשת בא, וכמו כן בפרשת נזיקין הוא הוסיף גם את מצוות השמיטה המופיעים בפרשת משפטים, וגם בפרשת קדושים הוא הוסיף את המצוות הקשורים לפרשת העריות.

ולכאורה למה אכן יש קשר בין מצוות פסח לתפילין?? ולמה יש קשר בין שמיטה לדיני נזיקין?? ולמה יש קשר בין קדושים לפרשת עריות?? ויתכן שמחמת שאין קשר חד בניהם לכן רשב"י מנה רק 60 בכל אחד מפרשיות אלו.

ונראה לבאר דעת ר' שילא, שבפסח המצוות הם מצוות לשבוע של פסח בלבד שמטרתם לחבר אותנו לעבודת ה' כפי שה' עשה לנו ביציאת מצרים שה' הוציא אותנו ממט' שערי טומאה והביא אותנו למט' שערי קדושה, אבל מה יהיה עם כל השנה, איך נתחבר באהבה רבה להקב"ה לחיבור עצום מאוד?? ועל זה התורה מצווה אותנו דווקא בפרשת פסחים = בא, על מצוות תפילין שמלבד ימי ההתעלות המיוחדים מחמת קדושת שבת או קדושת החג, נזכה להתעלות בתפילין הנוהגים בכל יום חול מימות השנה, ולהתקשר בלב ובמוח ברגש ובמחשבה לבורא יתברך באהבה רבה.

כמו כן בפרשת נזיקין, ששם הנושא הוא בן אדם לחבירו כל מה שנוגע לענייני כספים ומריבות ונזקים, ובכדי שאדם יצליח להיות מושלם בענייני כספים הנוגעים לבן אדם לחבירו, עליו להתחזק מאוד באמונה בהשגחת הקב"ה עליו ועל כל העולם, שכל נזק והפסד וצער שנגרם לו הכל נגזר עליו מלמעלה, וכל רכושו וגופו הכל שייך לבורא עולם, וממילא שמיטה מתחבר נפלא לעניין זה, כי אדם שמאמין שבורא עולם הכל שלו, קל לו בשמחה לקיים מצוות הבורא להפקיר את שדהו מקור פרנסתו במשך שנה שלימה, ואינו חושש להפסד כספו או לפרנסתו, אלא מאמין ב"וציויתי את ברכתי לשלוש השנים".

וכמו כן, בפרשת קדושים, שעיקרו להתקדש בכל מצוות התורה בכל תחומי החיים, על ידי קיום המצוות כולם, ואכן מי שזוכה ומקיים את כל מצוות התורה כראוי זוכה להגיע לשנאת הרע, לשנאת הזימה ולתיעוב העריות כולן, ושונה ללכת בדרכי הגויים ותאוותם, למרות שטבע האדם

לכן עלינו החובה בימי חול המועד ליעדם לימי התעלות רוחנית ולא לירידה רוחנית, שהיות וקדושת החגים תפקידם לחזק אותנו ולהאיר בנו אש תבערה לאהבת ה' וליראת שמים טהורה עומדת לעד, לכן חייבים חיבור רוחני בין יום טוב ראשון ליום אחרון של החג, וימי חול המועד הם המחברים וחובה עלינו שיהיו יחידה אחת ארוכה ושלמה של התעלות בקדושה.

בפסוק זה יש לכאורה 2 קצוות קיצוניות, "לא תיקום ולא תיטור" שזה לכאורה היא השנאה, מעל שנאת הלב מעל שנאה של דיבורים רעים על אותו אחד שאתה שונא אותו, אלא שנאה קיצונית שמגיעה לידי פעולה של נקמה

וטהר לבנו – קדושים

ושציער אותך, לא כסתם יהודי, אלא כמו חבר, ושלב הבא ב. **הקב"ה דורש ממך** שתחשוב שאתה במקומו, כביכול הוא כמוך ואתה במקומו, וברגע שתיכנס לתוך מנעליו ותיכנס לראש שלו עם כל הרגש והשכל שיש לך תתרכז במשימה כאילו אתה זה הוא, נניח שמך יוסף תחשוב שאתה שמעון שציער, ותתעמק למה הוא שמעון כך ציער אותך, ובעצם למה אני שמעון ציערתי את חברי יוסף, מה מפריע לי ביוסף וכו'.

ופתאום תגלה עד כמה יש טענות עליך, ועד כמה יתכן שגם אתה הייתה פועל כמו שמעון נגד יוסף, כי אין אדם רואה נגעי עצמו, וממילא השנאה יורדת, כי אתה מבין מה לא טוב בך עצמך כך שאין לך כבר סיבה לנקום, (וכתבתי סיפור מדהים להמחיש זאת, בספרי וטהר לבנו - פרשת ויחי).

ואם תפעל כך, **הקב"ה מידה כנגד מידה ינהג בך** במידת ההתחשבות להבין לעומק את גודל הניסיונות בהם נפלת למרות האיסורים, ולהעביר על מידותיו **ממדת הדין למידת הרחמים** שהיא **לפנים משורת הדין**.

ואכן גם בקידושין יש את אותו רעיון, שלא מספיק בנישואין שלא תשרור שנאה בין בני הזוג, אלא חייבים שיהיה **"ואהבת לרעך כמוך"** שתרגיש את **אשתך כמוך**, וככתוב **"והיו לבשר אחד"** שתהיו כאילו אדם אחד, ואי אפשר להגיע למהות נישואין כשהיא מגונה עליך, כי אז לא תוכל לחשוב שהיא חלק ממך ממש.

ושמתי לב שבתחילת הפסוק כתוב **"בני עמך"** כביכול מעגל חיכוני הרחוק ממך, כביכול סתם יהודי, ואילו סוף הפסוק מדבר על חבר שלך **"רעך"**, והשאלה האם מדברים על אותו בן אדם בתחילת הפסוק לסוף הפסוק??

ובעצם עלינו להבין מה הכוונה **"ואהבת כמוך"**, והנה **רש"י** מביא מאמר **רבי עקיבא "זה כלל גדול בתורה"**, ע"פ מדרש רבה, **והתרגום יונתן** מביא מאמר **הלל "שלימד בכלל 1 את כל התורה לאותו נוכרי שרצה להתגייר על רגל אחת, "מה ששנוי עליך לא תעשה לחברך"**, ולכאורה מה הקשר בציווי זה הקשור לשנאה, לדרישת התורה **"לאהוב"**??

והנה מצאנו בגמרא **קידושין מא'**, שאסור לאדם לקדש אישה עד שיראנה **שמה תתגנה עליו** – והתורה אמרה **"ואהבת לרעך כמוך"**, ושאלו המפרשים אם היא תתגנה עליו הוא ישנא אותה אז מתאים יותר הפסוק **"לא תשנא את אחיך בלבבך"**??

וייתכן לתרץ הכל ברעיון אחד בס"ד, שהנה הרמח"ל במסילת ישרים יא' שואל איך מסוגל אדם להתגבר על תאוות הנקמה שהיא תאוה מתוקה מדבש, והיא המרגיעה את הנפש מצער שנעשה לו, הרי רק מלאכים מסוגלים לשכוח כאילו לא ציערו אותו, ואיך דורשת זאת התורה??

התשובה היא **"ואהבת לרעך כמוך** – אני ה'", שהקב"ה בא בגישה הפוכה לנו, א, עליך להחשיב את מי שפגע בך

השנאה הגרועה מכולם

עם ישראל, וכפי שכתבתי קודם **ששנאה במעשים היא השנאה הגרועה מכולם**, ולכאורה דברי הספרא והחינוך סותרים את דבריי??

והתשובה היא ע"פ **החפץ חיים** (פתיחה, לאוין ז, באמ"ח) שכתב **ששנאת הלב חמורה** מכל השנאות שלכן עליה הזהירה התורה בלאו, זה רק בגלל שפלוגי לא יודע על שנאתו לו, ואינו יודע להישמר מפניו, ובפרט שבפניו הוא מדבר עמו בדרך שלום ואהבה, מה שאין כן בשנאה גלויה, אותו שנוא יודע להיזהר ולהישמר מנקמת השונא.

ולפי זה אכן ע"פ האמת **שנאה הקשה מכולם היא במעשים**, כפי הכלל **אין דומה מחשבה למעשה** וק"ל.

כתב החינוך "שלא לשנא שנאת הלב אחד מישראל". שנאמר **"לא תשנא את אחיך בלבבך"**. ולשון ספרא **"לא אמרתי אלא שנאה שהיא בלב"**. וכמו כן **בערכין טז'** **בשנאה שבלב הכתוב מדבר**. אבל כשיראה לו שנאה וידע שהוא שונאו אינו עובר על לאו זה, ואמנם הוא עובר **"לא תיקום ולא תיטור"**, ועובר כמו כן על עשה, שנאמר **"ואהבת לרעך כמוך"**. ומכל מקום **שנאת הלב היא קשה מכל השנאה הגלויה**, ועליה תזהיר התורה ביותר.

ובראותי זאת התקשה לי מה שכתבתי בהגדה של פסח, שבכל דור ודור **עומדים עלינו לכלותינו**, שחכמי ההגדה מתארים ששנאת הגויים כבר עברה את שלב הדיונים והתכנונים וכבר הם עומדים לבצע את זממם להשמיד את

"אחרי מות – קדושים"

אחרי ששומעים על אנשים שמתים, חייבים להתקדש וכדברי הרמב"ן קדש עצמך במותר לך. ולכן עכשיו בזמן מגפת הקרוונה שנפטרו כל כך הרבה יהודים חובה עלינו להיות קדושים.

סדר הפרשיות מרמז

תקרא (ויקרא) ותצווה (צו) את עצמך ואת מכריך, שאם אדם יש לו יותר מ"שמיני" שבשמינית של גאוה ופותח פה לדבר לשון הרע עד כדי מחלה שהוא מצורע, שכבר הלשון הרע חלק מגופו שכבר לא מבחין שהופך לרע

ומדבר סרה ורעה על גדולי ישראל רח"ל

שידע לו שיהיה לו אחרי זה מות = "אחרי מות" ואולי אז אחרים ילמדו לקח ו"קדושים אמור"

הם מרוב זעזוע וחרדה ובהלה לנפשם יחזרו לכבד את גדולי ישראל ולכנותם כקדושים ויקבלו מרות גדולי ישראל ואז יזכו לקבלת התורה - בהר ולקיים את כל חוקי התורה - בחוקותי.

מהדורה חדשה לספרי "וטהר לבנו" 6 כרכים

הרב הנגיד הרב מיכאל נודעל שליט"א משיקו ארה"ב תרם את כרך שישי – "מועדים"

נשארו 5 כרכים - 5 חומשי תורה

ר' חיים זיגלבוים מארה"ב = מנדב פרשת פנחס. וגב' טויב מתל אביב בין 10 ל 20 סטים

ועוד 13 אנשים כבר הזמינו את הסט החדש –

כל הרוצה יבוא ויטול – לזיכוי כלל ישראל

0527120333 יוחנן ריינר

בלי נדר – כל ההנצחות והשמות לברכה למהדורה החדשה

יתפרסמו משך רוב השנה בעלוני "וטהר לבנו" היוצאים לאור בס"ד מידי שבת וחג.

וזאת מלבד ההנצחה שתודפס בע"ה בתוך המהדורה החדשה של "ספרי וטהר לבנו".

דמי קדימה במחיר עלות – כ 130 ש"ח.

הנצחה = עמוד 80 דף 150 פרשה 2120 כרך 24000

מהדורה ל 5 הכרכים הנותרים 115,000

קדימה "קח חלק בזיכוי הרבים העצום" - רבים הציל מעוון!!

דברי גדולי ישראל על מעלת הספר "וטהר לבנו"

בספרך מתובלים בדברי חיזוק בענייני אמונה, ביטחון, ועבודת ה', ע"פ יסודות קדומים מרבותינו.

האדמו"ר מפייטסבורג שליט"א: וכבר איתמחי גברא, במכירי קא אמינא שהרה"ג הנ"ל מלקט סביבו בחורי ישראל קדושים פירות הנושרין ומסייע להם ומעודדם באסיפות מרעים בחיזוק ועידוד ליישר דרכם ולהעלותם שוב על המסילה דרך המלך עם שאיפות לגדול בתורה ובעבודת השי"ת.

האדמו"ר ממעליץ שליט"א: והמטרה העיקרית היא חיזוקים בדברים שהרבה נכשלים בהם, ויש בזה תועלת רבה לחיזוק היהדות והקדושה, - ויבואו רבים ליהנות ולהתחזק מפרי תורתו.

הגאון רבי משה זילברברג שליט"א: הרבה אלפים ממש לומדים העלון שלו ומתעלים מעלה מעלה, אשרי החכם שיזכה בכתר תורה הזה – והנני "עז" שהרבה נפשות נתקרו מאוד מאוד ע"י הדברים הקדושים של "וטהר לבנו".

בד"ץ מחזיקי הדת דחסידי בעלזא: ורבים טובים ימצאו בו חפץ, ויתענגו מדבריו הנעימים ויהיו להם לתועלת.

הגאון הרב אלכסנדר הברפלד זומ"ץ בבד"ץ העדה החרדית: ורבים נהנו מאורו וגדרו עצמם בתוספת שמירה ותוספת טהרה.

הרש"צ הרב הראשי הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א: מאמרי מוסר ודברי חיזוק נלהבים על כל פרשה ופרשה, דברים מתוקים מדבש ונופת צופים, מלאים תוכן ומחשבה המחזקים את האדם לעבודה תמה וטהורה להשי"ת, בלשון קלה וברורה השווה לכל נפש.

מרו"ה"י הגאון רבי משה הלל הירש שליט"א: פירושים נחמדים ועמוקים על כל פרשה ופרשה מבוססים על היקף עצום של חז"לים וראשונים ואחרונים. בספר רואים היטב בפירושים את גאונותו, ובקיאותו בתורת ה', העצומה, יחד עם יגיעתו ועמילותו בתורה, גם יש בספר בכל פרשה ופרשה מוסרים נחמדים ומאוד חשובים שקשורים עם החידושים שניכר מהם שיוצאים מלב מלא רגש של יר"ש עמוקה, וזה גופא שניכר שיוצא מלב מלא יראה גורם ההשפעה הגדולה שיש מדברי כת"ר שליט"א על הקוראים בבחינת דברים היוצאים מן הלב נכנסים ללב, הקב"ה יתן להמשיך עבודתו הכבירה לחזק האמונה ואהבת התורה ויר"ש של אחינו בני ישראל, ושיתן שהספר הזה המאוד תועלתי יתקבל באהבה אצל כל בני התורה.

הגאון הגדול רבי משה דוד ליפקוביץ שליט"א: מלאים תוכן רב ועשיר בדברי חוכמה ומוסר המדריכים כל מבקש ה' ללכת בדרך העולה מעלה למשכיל, ובמיוחד שהדברים יוצאים מלב הדורש טוב לעמו לקרב לבם של ישראל לבורא בטהרת הלב בעבודתו ית'.

הגאון רבי שמואל דוד הכהן גרוס – רב חסידי גור באשדוד: פרפראות יפות על הפרשה השוות לכל נפש.

ראש ישיבת ערלוי הגאון רבי אברהם שמואל בנימין סופר שליט"א: ספרך הנהדר והנכבד "וטהר לבנו" אשר תוכו רצוף אהבה, חידושים על התורה ועל מועדי השנה המתובלים בדברי חיזוק והדרכה נפלאים, לחזק לבות עם בני ישראל ולקרבת לתורה וליראת ה', והדברים גדלו וגם עשו פירות, ורבים נמשכים אחר הדברים לאמר מי יראנו טוב, ואין טוב אלא תורה, ובפרט שהדברים האמורים

ועל כולנה הסכמת מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי שליט"א, שצירף חתימת ידו בהסכמה. ושר כמה פעמים בהתלהבות על הספר "וטהר לבנו בתורתך".

ואסיים בדברי מרן הגאון הגדול רבי גרשון אדלשטיין שליט"א ראש ישיבת פונוביז' שספר זה מבורך!! ומלא ברכה! ולא חסר בו כלום!! וחזר על זה בהתלהבות מספר פעמים!!